

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Kyürtés petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, július 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Megnyertük a csatát.
- Hamis kártyások Aradon.
- Székely Mihály repülése.
- Halálos automobilbaleset a fővárosban.
- Tűzkatasztrófa Konstantinápolyban.
- Benzinrobbanás a Kovold-gyárban.
- Belügyminiszteri tilalom Kintzig Béla elszállítására ellen.
- Autón Fedák Sárival Nagyváradtól Aradig.
- Bűnügyi feljelentés a Gaedicke bankház ellen.
- A leküzdhető kártyaszzenvedély.

Tisza a véderőreformról.

Arad, július 24.

Az országnak csakugyan nem volt oka megbánni a vitarendező-bizottságnak azt a megállapodását, hogy az üres, bábjátéknál nem egyéb technikai obstrukció közben néhány beszéddel „módot ad arra, hogy a véderő kérdésében a közvélemény kellő tájékoztatást nyerjen.” Csakhogy ezt a tájékoztatást nem azok a beszédek adták meg a nemzet közvéleményének, a melyek kedvéért a technikázást fölfüggesztették, hanem az a beszéd, a mely ma hangzott el, válaszul Apponyi Albert és Andrássy Gyula támadásaira: Tisza István gróf beszéde.

Tisza István mai beszéde hatalmas lendületet adott a véderővitának, melyet az ellenzék most már nehezen fog visszalökni az obstrukció mocsarába, ha csak a nemzet felháborodását nem akarja provokálni.

Tisza beszéde három irányban bír

döntő súlyjal. Mindenekelőtt nem tette meg a mai többség ellenségeinek azt a szívességet, hogy az obstrukciónak hadat üzent és mintahogyan várták, a házzsabályrevízióval fenyegette volna meg őket. Ellenkezőleg feltétlenül elfogadta Héderváry gróf módszerét és annak a sikerben való hittől alávetette magát. Ezzel minden kétséget kizáróan ország-világ előtt nyilvánvalóvá tette, hogy a kormánypartitábor az érzésnek és a meggyőződésnek azonossága tartja össze. Olyan faktor ez, melylyel az ellenzéknek számolnia kell, mert a kellő pillanatban a helyzetre döntő befolyást fog gyakorolni.

Másodsorban teljesen tisztázta a hadsereg nyelvi kérdését, kimutatván, hogy Apponyival egy malomban örül, midőn a magyar tisztképzés haladásától várja a hadsereg magyar részének nyelvi átalakulását, de ő nem az eszközök megtagadásával akarja a fejlődést megakasztani, hanem éppen magyar nemzeti érzésének áldoz akkor, amikor a nagyhatalmi állás megszilárdításához és minden külső bonyodalom és meglepetés elleni védelem céljaira megszavazza a költségeket.

Harmadik kiemelkedő része volt a beszédnek Andrássy legújabb páfordulásának kiméletlen, bár formára nézve igen elegáns kritikája. Szemére vetette, hogy őt — Tiszát — Andrássy tavaly kész lett volna nyíltan támogatni, holott tudta, hogy Khuenével teljesen azonos az ő katonai programja is. Most pedig Khuent

támadja és ellene még az obstrukciót is erősíti.

Mindenki érezte, hogy itt Andrássy veszedelmes sebet kapott. Még nagyobb volt a hatás, mikor Tisza ráolvasta Andrássyra a hatvanhét ellen elkövetett hibáinak vezeklő beismerését egy beszédéből, melyet az alkotmánypart feloszlásakor mondott, és megdöbbenésének adott kifejezést, hogy ime, most megint azokkal látja együtt Andrássyt, a kik a hatvanhétnek létérdeke ellen támadnak.

A véderőjavaslatot illetőleg rámutatott arra, milyen súlyos politikai hiba bevonni a koronát akár a választójogi reform, akár a véderőreform címe alatt a parlamenti vitába. Az alkotmány egyik faktorának a másokra nem szabad pressziót gyakorolni az egyik vagy másik reform érdekében. Ezért veszedelmes a junktim-politika.

De egyenesen lesújtó volt Justh Gyulára nézve a leleplezés, a melylyel Tisza István gróf megállapította, hogy Justh 1909-ben így beszélt: „Hagyjuk a katonai ügyet a jövő nemzedékre, most csak a bankkal törődjünk!” Végül meg nem ingatható érvekkel mutatta ki, hogy a koalíciót a nemzet előtt saját tehetetlensége és gyöngesége buktatta meg, főképen pedig az, hogy programjából semmit se tudott megvalósítani.

Az obstrukciót, a mely állítólag nemzeti vívmányokat akar, akkor szállította le igazi erkölcsi értékére, a mikor a jobboldal hatalmas helyes-

Stich, meg a többi csirkefogó.

Irta: Kanizsai Ferenc.

A tanári szobában, a délelőtti második és harmadik óra közt való szünetben. A tanár urak csoportokba verődve beszélgetnek. Mások egy pohár sört isznak, melyet a pedelusz hoz a szemközti koreszmából. Egy fiatal segédtanár gyakorlatokat javít piros tintával. Az ablakok az udvarra nyílnak, ahol az alsóbb osztályú diákok kergetőznek, zsavajogva és üvöltve.

Az ideges, öreg professzor fenyegetőleg kikiált:

— Csend! Micsoda dolog ez?!

Az udvarról egy vékony gyerekhang felel:

— Tanár ur kérem a Stich!

— Vigyázz magadra, Stich; beirlak az osztálykönyvből!

Az öreg tanár beteszi az ablakot. Visszamegy az asztalhoz és olvas. Két másik tanár egy mennyiségűtani, meg egy földrajzi szakmáé, a szögletbe vonulva diskurál. A matematika-tanárt Gencsnek, a másikat Kofraneknek hívják.

Kofranek: Megint az a csirkefogó Stich rendetlenkedik.

Gencs: Eleven fiu. Csikó-kedvű.

Kofranek: Hát akkor járjon a lovardába, ott talán nem bukik meg.

Gencs: Megbukik?

Kofranek (meggyőződéssel): meg.

Gencs: Csudálom. A számtant derekasán érti.

Kofranek: Elvégre itt az ideje, hogy valaki ezt a Stichet, ezt a neveletlen, elbizakodott fickót megtanítsa keztyűbe dudálni. Képzeld, a nyakamra jött az apja, hogy így, meg úgy; ne buktassam meg a fiát. „Hiszen a földrajz, — mondta — mellékes tantárgy.” Hallottál ilyet? Hogy a geografia mellékes! Impertinencia!

Gencs (alig bírja visszafojtani mosolyát): Azt mondta, hogy a földrajz mellékes? Tyű, ha!

Kofranek: De megmutatom, mennyire nem mellékes! Különb, mosom kezeimet, mert én megtettem Stich érdekében mindent. Azt a könnyű kérdést adtam neki, mi a székhelye Csongrádmegyének? És képzeld, azt felelte, hogy Csongrád.

Gencs: Pedig hát Szeged.

Kofranek (végignéz Gencsen): Szentes.

Gencs: Áppersze, áppersze, hogy persze. Szentes. Magától értetődik, világos, hogy Szentes.

Kofranek: És még azt meri az apja állítani, hogy a földrajz mellékes. De hát ez azóta van, amióta behozták az iskolai játékokat, a footballt, a kirándulásokat...

Gencs: Kérlek, kérlek; a dolog fájtja mégis az, hogy ép testben ép lélek... És ami engem illet, ugy vélném...

Kofranek: (legyint a kezével): Te is modern lettél. Ha ez így tart soká, legközelebb a tornatanárok közül nevezik ki az igazgatókat. Bocsanatot kérek, mikor én fiatal tanár voltam, a tornatanár, akarom mondani: a tornamester, a tornatanító, lábujjhegyen somfordált be a tanári szobába és a konferencián meg sem mert munkkani, ha nem kérdezték... Most? ... Nézd meg ezt a Sefesiket! Ugy jár-kél köztünk, mintha legalább is dupla doktorátusa volna... Az idej értesítőbe ő ir értekezést „Kirándulás a Hűvösvölgybe” címmel. Nem fölháborító ez? És tapasztalhattad, mily prepotens a konferencián. Stich érdekében akár-hányszor szót emelt; sőt Tápaít a kicsapástól mentette meg azzal, hogy ha Tápaít kiosapják, akkor a mi intézetünk akár ne is vegyen részt a football-versenyen. Mintha olyan nagy dicsőség volna, hogy ez a gimnázium rugja a leg-több gólt vagy hogyan is mondják... És a kirándulások. Azok a rettenetes iskolai kirándulások. Kérlek szépen, az ember direkt Tápaít Illés nyolcadik osztálybeli tanuló kedvéért csináljon kirándulásokat... Kérlek szépen sört isznak és cigarettáznak... No, és a majális! A ma-já-lis! Azt hittem, hogy nyomban megüt a guta. Micsoda föfordult világ! Hogy leány-

lése között kimondta: Az egész magyar századnyelv abból állana, hogy a „bitte gehorsamot“ és a „melde gehorsamot“-ot magyarul mondanák. Ilyen semmiségek kedvéért, ugymond, ő nem segíti felborítani a helyzetet, de habozás nélkül meghoz minden áldozatot, hogy a nagy fejlődési processzust a hadseregben is előmozdítsa.

Ritkán látott a parlament olyan hatást, aminő e beszéd után következett. Elsőnek a miniszterelnök üdvözölte Tiszát, utána pedig a folyosón az ovációk egymást érték. Mindenki érezte: az obstrukció sorsa e beszéd után eldőlt.

Hogy pedig Andrássy Gyulára visszatérjünk: az ő politikai következetességét klasszikusan jellemezte az a nyilatkozat, amelyet Khuen-Héderváry miniszterelnök tett ma róla s amely Andrássynak egy tavalyi kijelentését olvasta fejére. Andrássy akkor beismerte, hogy a koalíció ideje alatt hibázott: „de, ugymond, aki szégyelli bevallani, hogy hibázott, az nem érdemli meg, hogy szava legyen a nemzet tanácsában.“ Most pedig ugyanazt a nótát huzta Andrássy, amelyről egyszer beismerte, hogy hamis volt. Az országnak tehát a gróffal szemben nincs egyéb tennivalója, minthogy bevárja: mikor fogja Andrássy megint a mostani megtévedését beismerni. Hogy Andrássy szavai, érvei, okoskodásai felől mit kell tartani: azt Tisza István gróf mai beszédéből alaposan megértheti az ország.

A honvédelmi miniszter a királynál. Félhivatalosan jelentik: Hazai Samu altábornagy, honvédelmi miniszter szombaton Ischlbe utazott, ahol öfelsége vasárnap kihallgatáson fogadta. A honvédelmi miniszter audienciája egy óránál tovább tartott. Ezen a kihallgatáson Hazai miniszter a királynak tárcáját érdeklő ügyekben jelentést tett. A miniszter tegnap délután elutazott Ischlből, hogy Bécsen át visszatérjen Budapestre, a hová ma érkezett meg. A kihallgatáshoz egyes lapok kalandos kommentárokat és kombinációkat fűztek, amikre

nézve a Magyar Távirati Iroda jelenti: Hazai Samu honvédelmi miniszter ischli utjáról a lapok különféle és részben merész kommentárokat fűztek. Illetékes helyről jelentik, hogy minden kombináció, de különösen azok, amelyek Hazai miniszter utját az aktuális politikai helyzetből kifolyólag általa tervbe vett lépésekkel hozzák kapcsolatba, minden alapot nélkülöznek. A honvédelmi miniszter ischli utja kizárólag a honvédelmi szakkérdések miatt vált szükségessé.

Megnyertük a csatát!

(A képviselőház ülése.)

Távirati indóstitás.

Budapest, július 24.

— Megnyertük a csatát! — kiáltotta az ellenzék Andrássy szombati beszéde után. — Megnyertük a csatát! — hangzott ma a lelkesült kiáltás a munkapárt tömött soraiban Tisza István gróf beszéde után, amely az eddig elhangzott beszédek közül józan komolyságával messzire kiemelkedett. Tisza nem lirizált, nem szállt szembe a saját vallott elveivel és nem diszkreditálta felszólalásában a saját multját. Azt mondta benne, amit mindig hirdetett és vallott, azokat az elveket hangoztatta, amelyeket mindenkor az ő elveinek ismertek. Nem mentegette régebbi tévedéseit és nem állott elő multjának mást valló hitével, mint Andrássy, és nem keringőzött a saját botlásai körül, miként Apponyi.

Tisza beszéde mindenkire azt a benyomást tette, hogy most egy egész ember és egész államférfi szavait hallották a parlamentben. Ez a benyomás rontotta le Andrássy és Apponyi felszólalásainak hatását; Ez a tudat némitotta el a türelmetlen ellenzékot és ez a hatás nyilatkozott meg lenyugozó, hatalmas, imponáló és diadalmas erővel az egész képviselőházban.

A munkapárt csillogó szemmel hallgatta és igaz, benső lelkesedéssel ünnepelte a beszéd alatt és utána is vezérét, aki politikai pályájának legemlékezetesebb és legmélyebb jelentőségű sikerét érte el mai felszólalásával. Az ellenzék meglepő csendben hallgatta végig Tisza szavait, amiben kétségtelenül része volt annak, hogy az egész beszédben nem volt egyetlen élesebb, személyesebb jelentőségű részlet, hanem annál több meggyőző erő és hatal-

mas államférfi tudás sugárzott minden mondatából. Az ellenzék komoly és nyugodt magatartása feltétlenül helyénvaló volt ma. Nem is lett volna jó heccekkel, szellemeskedő közbeszólásokkal megrontani a Tisza mellett imponálóan tömörülő munkapárt ünnepi hangulatát és azt a nagyjelentőségű hatást, amelyet a felszólalás a Házban tett.

Csak a beszéd vége felé volt egy kis zivatar, amely azonban épúgy eltörpült Tisza beszédének komoly és diadalmas hatása mellett, amint szánalmasnak tűnt fel az ülés elejét betöltő névszerinti szavazással szórakozása az ellenzéknek. Tisza beszéde szinte odakiáltotta az ellenzéknek:

— Ugy dolgoztok ti — így dolgozunk mi!

A képviselőház mai ülése is technikázással kezdődött. Három névszerinti szavazás után Ostfy Lajos visszavonta szabadságolási kérvényét és fél egy óra tájt, amiképen az ellenzék előre megállapította, megkezdhetette Tisza István gróf beszédét, melyet általános érdeklődéssel hallgattak.

Kabós Ferenc alelnök tíz óra után nyitotta meg az ülést.

Nyegre László jegyző olvassa a mult ülés jegyzőkönyvét.

Beck Lajos megjegyzést tesz a jegyzőkönyvre, de Nyegre fölvilágosítása után a Ház a jegyzőkönyvet hitelesítette.

(Névszerinti szavazások.)

Elnök jelenti, hogy Bosnyák Géza és Ráth Endre szabadságot kérnek. Javasolja, hogy a szabadságot adják meg.

Beck Lajos kéri, hogy az elnök külön-külön tegye föl a kérdést.

Elnök fölteszi a kérdést, mire husznál több képviselő névszerinti szavazást kért és a szavazásnak holnapra való halasztását.

Következett a napirend szerint a névszerinti szavazás Csúha István szabadságolása dolgában.

A Ház 117 szavazattal 24 szó ellenében megtagadta a szabadságot.

Következett a névszerinti szavazás Mann-dorff Géza báró szabadságolása dolgában.

A Ház megtagadta a szabadságot.

Következett a névszerinti szavazás Beck Lajos szabadságolása dolgában.

A Ház a szabadságot megtagadta.

Szünet után Ostfy Lajos bejelent, hogy szabadságkérését visszavonja. (Helyeslés.) A névszerinti szavazás így erről a kérésről elmaradt.

Következett a védőerőjavaslat tárgyalása.

Tisza gróf beszéde.

Tisza István gróf: Beszédében csak a javaslatlalt és a katonai kérdéssel kíván foglalkozni. A technikai obstrukcióról nem nyilatkozik, mert nem adta föl még a reményt, hogy a baloldal meg fog állani a végzetes lejtőn s nem kényszeríti a jobboldalt, hogy oldja meg a kérdést a maga eszközeivel. Vajjon az ujjonclétszám emelése jogosulttá teszi ezt az ultima rációt? Azt mondják, a választás nem döntött a létszámemelésről. Elismeri, hogy erről nem sok szó volt a választáson, a létszámemelés csak mint elkerülhetetlen szükség volt benne a köztudatban. (Nélnk helyeslés a jobboldalon.) De a mult választás kifejezésre juttatta az obstrukció elítélését is, mert míg a Justh-párt az obstrukciót hirdette, addig a Kossuth-párt azt hazafiasan elítélte s épen azért nagyobb számban jutott be a Házba. Reméli a szóló, hogy a Kossuth-párt meg is fogja gondolni a dolgot. Erre időt kell engedni s ebbe ő beleszólni nem akar. A föllépés idejének és módjának megválasztását a miniszterelnök hidegvérre és akaraterejére bizza, akinék cirkulusait nem akarja zavarni. (Élénk éljenzés és taps a jobboldalon.)

(A katonai kérdések.)

Rátérve a katonai kérdésre, emlékeztet arra, hogy régebben általános magyar fölfogás volt, hogy nagyhatalomhoz kell tartoznunk. Kossuth Ferenc, akit egy idő óta fájdalommal nélkülözünk, azt ajánlotta, hogy második Svájcot alkossunk Magyarországból. De ez lehetetlen, mert Svájc valóságos citadella, hazánk, a Duna völgye pedig hadak utja, harctér volt mindig

iskolai növendékek is jelen lehessenek és hogy ott valóságos förtötlések történjenek...

Gencs: Rémeiket látsz. Ezt alig hihetem.

Kofranek: Kérlek szépen, nekem Buxbaum jelentette, Buxbaum, a derék, becsületes, megbízható tanuló ifju, hogy ez a Tápai az egyik leánynak szerelmet vallott. Azt mondta neki, hogy „Szeretem, nagysád!“

Gencs: És?

Kofranek: „En is szeretem önt, uram“. Válaszolta a magáról megfélekedzett felsőbb leányiskolai növendék.

Gencs: (érdeklődve): És, és, és?

Kofranek: Micsoda „és“? Azt hi-zem, ez épen elég. Egy percig azon töprengtem, ne lépjek-e közbe. De aztán meggondoltam. Majd elintézem én ezt más uton. Tápai gyöngén állhat a matematikából. Buktasd meg kérlek az érettségin.

Gencs: És milyen volt a leány? Barna?

Kofranek: Messziről lestem rá. Azt hiszem, szőke.

Gencs: Kékszemű?

Kofranek: Kékszemű (elgondolkozva) Szőke, kékszemű, karcos... Ózike-járású... (Hirtelen.) Kérlek alásan, ez direkt métely az ifjuságnak. Méreg és métely. Sajnos, úgy veszem észre, a felsőbb osztályokban lábrakapott a szerelem. És mindez kedves barátom azért

van, mert göröpgpótló és football van és kirándulás és majális van...

(Az ajtó nagy robajjal fölpatann. Belép Sefcsik, a tornatanár. Egyenest Kofranekhez siet és kedélyesen a vállára üt.) Hogy vagyunk, bátyámuram?

Kofranek (kelletlenül): Megvagyok.

Sefcsik: Rosszkedvűnek látszik. Ez a szobalevegőtől van. Mozogni kell, öregur, mozogni! A szabadban járkálgatni! Holnap kimegyek az ötödikesekkel Akvinkumba. Nem tart velünk?

Kofranek: Köszönöm, nem.

Sefcsik: Megbánja, majd meglássa, megbánja. (Odébb áll.)

Kofranek (Gencshez): Milyen konfidens. Igazi tornakukac. Fogadni mernék, hogy utközben beviszi a gyermekeket valamely utszéli csapszékbe, egy pohár sörre.

(Osöngetnek. A tíz percnök vége van. A diákok zajongva nyargálnak a lépcsőkön, meg a folyosókon. Az udvaron egy darabig még tart a láрма.)

Az öreg tanár (kikiált az ablakon): Stích! Te gazember! Nem hallottad, hogy csöngettek? Takarodj be a tanterembe haszontalan!

Kofranek (elmélyedve magában): Ez a Stích!... Ez a Stích!...

A háború megörlötték a nemzet erejét, másrészt a körülvevő államok igen nagy dimenziót vettek. Nem maradt számunkra más, csatlakozni kellett annak a két nagyhatalomnak egyikéhez, a melynek itt van az ütközéspontja. A némethez csatlakoztunk. Ez a legjobb megoldás s ehhez ragaszkodunk is, hogy egy hódító állam éregyürje ne vegye körül hazánkat. Azért kell katonailag oly erősnek lennünk békében is, hogy elhárítsuk a háború veszedelmét. Csak így maradhat fent az a szövetség, a melynek értéke pár évvel ezelőtt tűnt ki legélénkebben. Csak így lehetünk gravitációs középpontja a balkán-államoknak. Eddig a Balkánon azért nem volt döntő tekintélye a monarchiának, mert nem tartották elég erősnek. A ki e népekbe az ellenkező tudatot beleönti, az teszi a legnagyobb szolgálatot a békének s a nemzetnek. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon.) Természetes, hogy a hadsereg fejlesztésében határt kell ismerni, mint Apponyi mondta, nem extenzíve, hanem intenzíve kell fejlődnie. Az ily irányú fejlődést szolgálja a tengerészetnek egy modern katonahajódivízióval való ellátása, a mi igen nagy megterhelés, de szükséges, mert összefügg a monarchia egész katonai pozíciójával és szövetségi politikájával. Tengerészetünk fejlesztésében nem rejlik bizalmatlanság Olaszország ellen, épen fordítva, Olaszország mellett, az olasz tengerészet segítségére szükséges az. (Helyeslés a jobboldalon.) A hadseregnél már igazán csak intenzív fejlesztésről van szó. A cél az, hogy a csapatok a modern technika minden vívmányával felszereltesse, minden kiegészítő szervezettel elláttassanak. Ezért nő az ujoncigény, a nélkül, hogy a hadosztályok számát emelnék. Addig ily célokra a gyalogságtól vették el az elkerülhetetlenül szükséges erőt, ezért van, hogy míg a külföldön mindenütt növelték a gyalogságot, nálunk ellenkezőleg, csökkentették, póttartalékokkal pótoltuk, úgy hogy ma már a mozgósítás első pillanatában póttartalékosokkal kell operálnunk. Humanitás szempontjából is káros ez, mert póttartalékos csak ágyútöltelék martalékul esik a kiképzettebb ellenségnek. Harcképesség szempontjából is veszedelem ez. Andrassy Gyula gróf, a szülő óriás csodálkozására, bizonyos könnyűvérséggel szolt a harcképességről. Hát nem volt magyar kormány az annexió idején? (Élénk éljenzés és taps). Nem volt kabinet 67 óta, a mely a magyar kormányt oly közönséges tartományi végrehajtó közeggé süllyesztette volna, hogy ily nagy dolgokat nélküle lehetett volna végrehajtani. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon.) Nem teszi föl ezt a gyöngeséget az előző kormányokról sem; azt hiszi, Andrassy csak lapszusból tette szombati megjegyzését. De emlékeztet Anglia és Törökország magatartására; bizony, ha a hadsereg akkor valóságosan harcképes lett volna, nem lettünk volna oly szerények, nem törtük volna velünk szemben azt a modort. (Élénk éljenzés és taps a jobboldalon.)

Szerencse, hogy az annexió után a háború veszedelme elmúlt. De ha mégis háború lett volna, nem is jó arra gondolni, hogy általános mozgósítás esetében minő állapotot teremtett volna a póttartalékosok harcba vitele. (Tetszés jobbról.)

(A két éves katonai szolgálat.)

A két éves katonai szolgálat mindenestre nagy könnyebbséget jelent a népre és ha nagy teherrel jár is, meg kell csinálnunk. A javaslat pénzügyi részét fejtegeti azután és hangoztatja, hogy nem egyedül az államok teherviselése, a szegényebb államnak, fájdalom, mindig nagyobb terhet kell elviselnie. A kérdés csupán az, föltétlenül szükséges van-e a katonai reformokra és hogy költségeit viselni tudjuk-e? Szerinte a reform szükséges és a pénzügyminiszter ki fogja mutatni számszerűen, hogy a költségeket fedezni tudjuk. Szükség van a reformokra, mert gyuananyag most is van körülöttünk és huszonnégy óra alatt előállhat olyan helyzet, a melyben erős hadseregre van szükségünk. (Taps jobbról.) Andrassy Gyula azt kérdezte, hogy a külügyminiszter harcképesség tartotta-e a hadsereget, mert különben nem ment volna bele az annexióba. Az annexiót csak a magyar kormány beleegyezésével lehetett keresztülvinni és a felelősség az akkori magyar kormányt is terheli. (Zajos taps és éljenzés jobbról.) Minden külügyi politikának

alapja pedig csak a teljes katonai készség lehet. (Taps jobbról.)

(A junktim.)

A Juth-párt belevonta a véderőjavaslat keretébe a választási reformot. Megállapítja, hogy a választójogi kérdés ezzel a reformmal semmiféle összefüggésbe nincs. (Taps és derűtség jobbról.) Sehogyan sem érti, hogy a Juth-párt a választási reformmal kapcsolatban miért akarja a felség nevével belevonni. Szerinte mindenkor kerülni kell a király nevének belevonását a törvényhozás munkájába. De különösen nagy hiba a felség adott szavát hangoztatni. Ha valaki szentnek tartja a király szavait, a szülő bizonyosan. A király mindig alkotmányosan uralkodott és nem tett, nem tehet másra ígéretet, mint arra, hogy alkotmányos jogait miképpen fogja gyakorolni, de ezen túl nem mehet. (Nagy tetszés jobbról.) Nem is telezheti föl, hogy a király rá akarjon kényszeríteni a nemzetre, vagy is a törvényhozásra valamely reformot. (Zajos taps és éljenzés jobbról, ellentmondás balról.) A király kívánhatja valamely meglévő törvény kiegészítését vagy pótlását, de soha új reformot nem presszionál.

A korona iránt való lojalitással sem egyeztethető meg az, hogy pressziót akarna gyakorolni a korona a nemzetre valamely reform dolgában. Epen így nem lehet és nem szabad pressziót gyakorolni a királyra a védőerő kiegészítésére, illetve reformálására szükséges törvényjavaslat tárgyalása alkalmából. A kérdés az, hogy a mi most a katonai engedmények terén történik, megfelel-e a nemzet igényeinek és szabad-e most újabb bonyodalmakat előidézni király és nemzet között újabb katonai engedményekért. Ő igenis föltétlenül szükségesnek tartja az ujoncmegajánlás jogát, de ha csak kissé is irányító parlament akarunk lenni, akkor magyar nemzeti, állami és katonai érdekből nem szabad leicálni akkor, mikor a föltétlenül szükséges nemzeti védelemről van szó. (Tetszés, taps jobbról.)

Ha a fölemelt létszámra szüksége van a nemzetnek, akkor a nemzetnek, akkor magának szavazom meg és nem kérek ellen-szolgáltatást. És itt reflektál Andrassy a junktimről mondott megjegyzéseire. A szülő a juntipolitikát most is helyteleníti és kérdezi az ifjabb Andrassytól, hogy vajon az idős Andrassy Gyula 1889-iki beszédében volt-e egyáltalában junktim-politika. (Tetszés és taps jobbról.) Andrassy a kompromisszumos tervnek egy részét ismertette a minap. A szülő a maga részéről helyeselte a katonai kompromisszumot és tőle telhetően támogatta is. Minden lehető elkövetett érdekében, de a kompromisszum nem sikerült. Hogy miért nem sikerült, annak egyik oka, mint Andrassy mondotta, az volt, hogy a másik függetlenségi párt, a Juth-párt, kijelentette, hogy neki nem katonai engedmények kellene.

Holló Lajos: Nem igaz! Nem igaz! (Nagy zaj. Fölkialítások jobbról: Rendre! Rendre!)

Tisza István gróf: Igaz-e, vagy nem igaz, nem tudja, végezzék el Andrassyval, ő mondotta. (Tetszés jobbról.) De van még egy klasszikus tanuja: Juth Gyula, a ki 1909-ben Nagylakon azt mondotta, hogy a katonai követelés hatvanhetes mesterkedés, a katonai kérdéseket pedig intézze el a jövő nemzedék. (Nagy derűtség és tetszés jobbról.) Fölvassa Andrassynek azt a beszédét, mellyel az alkotmánypártot föloszlatta. Mikor a szülő e beszédét olvasta, föllélegzett, mert jól esett tudnia, hogy Andrassy is belátta, hogy nem szabad részt ütni a hatvanhetesek közt. De ez fátuma volt már Andrassynek és most is, fájdalom, részt üt a hatvanhetesek közé, a mikor azokat támogatja, a kik a hatvanhetesnek nyílt ellenségei. (Taps, éljenzés jobbról.) Andrassytól humoros dolog volt, hogy a függetlenségi veszekedésében látta a jelenlegi kormány választási győzelmét.

Horváth Gyula: A pálinkáról is beszélt!

Tisza István: Az ellenzék nem a civódás miatt, hanem azért a végtelen gyöngeségéért bukott meg, hogy programjából semmit megvalósítani nem tudott. Mi kaptuk a nemzetől azt a megbízást és parancsot, hogy végrehajtsuk a mai katonai programot. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon.) Apponyi a hadsereg nevelő hivatásáról beszélt. Hát ez is van, de mégis a hadsereg legfőbb hivatása az ellenség leverése. Ami pedig a kilences programot illeti,

legyen nyugodt Apponyi, hamarabb meg fogjuk mi azt a programot valósítani junktim nélkül, mint ő junktimmal. (Zajos taps és éljenzés jobbról. Nagy zaj és ellentmondás balról.)

(A hadsereg nyelvkérdése.)

A magyar nyelv terjedését a magyar tiszt-képzés fogja biztosítani, példa rá a huszárezredek. Ha a magyar nyelv elterjed, a század nyelv nem lesz egyéb, mint bitte gehorsamst, melde gehorsamst, ez a négy szó az egész század-nyelv, a miért föl akarják forgatni a helyzetet. (Zajos derűtség és taps a jobboldalon.) A korona és nemzet között való harmóniát mi fogjuk megteremteni. Ennek az teszi a legnagyobb szolgálatot, a ki minden gondolkodás, habozás, aggodalom nélkül megadja a szükséges katonai eszközöket. (Élénk tetszés a jobboldalon, gunyos láрма a balon.) A nemzet élet-erejét, hivatását, nagyságát az bizonyítja, mily készséggel és bőséggel képes és kész megadni biztossága eszközeit s ezért a javaslatot elfogadja. (Percekig tartó viharos éljenzés és taps a jobboldalon.)

Szabó István kérte, hogy beszédét holnap mondhassa el. A Ház ehhez hozzájárult.

Az ülés tíz perccel két óra előtt véget ért.

Hamis kártyások Aradon.

— Elárulták a cinkosaik. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

A letartóztatott temesvári hamiskártyások ügyében mindinkább kialakul egy egységes kép, a való tényállás. Mind valószínűbb lesz, hogy tényleg egy nagy és jól szervezett hamiskártyásbandáról van szó, amelynek tagjai már hosszú idő óta az egész Délvidéken fosztogatják áldozataikat. Román Miron, az egyik gyanúsított meg is nevezte a sipistabanda tagjait, akik Temesvárott, Aradon, Zsombo-lyán, Perjámoson és más helyeken mint jó-módu emberek élnek. Csak a rendőrségen mulik, hogy már a legközelebbi napokban több újabb letartóztatás történjen. Csaknem teljes bizonyossággal megállapítható, hogy Groszmann Endre nem volt ezen társaság tagja és csak a véletlen hozta össze Románnal, akit alig két-három hónap óta ismer, a vizsgálat során beigazolást nyert, hogy Groszmann nem korrigálta a szerencsét, sőt — amint ezt társa is beismerte — Románt is megakadályozta abban, hogy hamisan játsszon. Az ügy újabb részleteiről egyébként a következőket van módunkban jelenteni:

A temesvári rendőrség, miután ez ügyben a nyomozást befejezte és a rendőrség által elrendelhető makszimális háromnapos előzetes letartóztatás határideje is eltelt, Román Miron és Groszmann Endrét ma délelőtt tizenegy órakor két polgári biztos kíséretében egy kéifogatu bérkocsin átvitette a temesvári királyi ügyészséghez. Miután az ügyészség a foglyok és a bűnfelek — 1375 korona készpénzt és nyolc játszma francia és magyar kártyát, amelyek közül csak két játék „cinkelt” — átvételét elismerte, az iratokat átette a vizsgálóbíróhoz. Tekintettel arra, hogy Fehér Antal központi vizsgálóbíró szabadságon van, helyettese Racsov Lehel törvényszéki bíró pedig Lippán tartózkodik helyszíni szemle megejtése végett, a törvényszéki elnök ideiglenesen Eckert Sándor dr.-t rendelte ki vizsgálóbíró helyettesnek.

Eckert Sándor az iratok átanulmányozása után először Román Miron versei képűgyűnköt hallgatta ki. A hamiskártyás teljes beismerésben van. Elmondotta, hogy bűnösnek érzi magát. E hó tizennyolcadikán este a Hungária kávéház előtt találkozott Groszmann Endrével és vele együtt berment a játék-zobába. Különböző asztaloknál hazardiroztak. Ő is kezdett játszani de saját pénzéből nagyobb összeget veszített. Groszmannnak nem volt pénze; ő adott neki kölcsön, hogy szintén játszhasson. Groszmann azonban csak kibicelt és mint kibic kisebb téteket tett a többi játékos lapjára. Nemsokára elküldte Groszmann a józsefvárosi Koronaszállóban levő lakására, hogy kizárásából hozzon kártyákat. Groszmann el is ment és

nemsokára visszatért két játszma kártyával. Erre a lapokat kieserélte, de csakhamar észrevette, hogy a kártyák nincsenek megjelölve. Tovább vesztett és váltakozó szerencsével nyert is. Groszmann nem játszott. A párti feloszlott és mivel a játékszobában surolni is kezdtek, bérkocsin Hirsch, Lukács és Groszmann társaságában kiment a Royal-szállóba és ott a másodemeleti harminchármas számú szobában aprét kezdtek játszani.

A játékban rajta kívül Lukács és Groszmann vettek részt. Felváltva adták a bankot. Ő intett Groszmannnak és jelekkel adta tudtára, hogy mikor vegyen lapot és mikor nem. Groszmann azonban szabályszerűen játszott, amit különben Hirsch is ellenőrizhetett, mert Groszmannnak kibicelt és az 6 lapjára játszott is. Ilyen körülmények között 6 állandóan vesztett mert nem tudta kihasználni azt, hogy ismerte a kártyákat. Később megfordult a szerencse és mintegy ötszáz koronát nyert, mert állandóan nagy téteket rakott. Groszmann csekély összeget nyerhetett csak. Mikor a játék véget ért, a két utazó rájuk zárta az ajtót és értesítették a rendőrséget. Ezen tényre vonatkozó beismerésén kívül szenzációs vallomást tett. Elmondta, hogy mintegy három évvel ezelőtt egy közeli város kávésa tanította meg hamisan kártyázni és azóta közismert, notórius hamiskártyásokkal állandó összeköttetésben állott. Vallomásában meg is nevezte egyenként a bűnszövetkezet tagjait, akik Aradon, Zombolyán, Szegeden, Nagybecskerekén és Perjámoson laknak. A rendőrség most már intézkedni fog a hamiskártyások letartóztatása iránt.

Groszmann Endre, a másik gyanúsított csekély eltéréssel ugyanígy vallott. A sipistabanda létezéséről azonban nem tudott és annak tagjait nem ismerte. A kérdéses alkalommal tényleg játszott Románnal és Lukácsal a Royal-szállóban, de szabályszerűen, amit különben Hirsch is igazolhat, aki mellette ült és mint kibic kisebb téteket tett az 6 lapjára. Összesen hetven koronát nyert. Soha nem játszott még hamisan. Hogy a két utazó miért fogta rá, hogy hamiskártyás, azt nem tudja. Valószínűleg, mert Román pár száz koronát nyert. Románnal különben csak ez év február havában ismerkedett meg és a kérdéses este véletlenül találkozott vele az utcán.

Ugy Groszmann Endre, mint Román Miron nagyon jómódu, előkelő családból származnak és csak a környelmőség, a véletlennel végzetes összetalálkozása sodorhatta mindkettőjüket a bűn lejtőjére. Groszmann szüleinek több százezer korona értékű vagyonuk volt, de szerencsétlenségre épp akkor haltak el, amikor gyermeküknek leginkább szüksége lett volna a jó nevelésre, a családi otthon meghiúsítására és a szülői szeretet melegére. Egyszerre sok pénzhez jutott, ami lehetővé tette neki a semmittevést. Groszmann egyik temesvári kávéházban a tél folyamán szintén kártyázott, de állandóan vesztett. Vagyonra megmaradt roncsai a kártyán usztak el. Azóta barátaitól és ismerőseitől kapott kölcsönökkel tartotta fenn magát. Érdekes, hogy anyja révén egy történelmi nevezetességű magyar családdal is rokonságban van. Anyja ugyanis unokanővére volt Kiss Ernő tábornok, aradi vé tanúnak. Nem kevésbé előkelő Román rokonsága is. A most hamiskártyázással vádolt ügynök apja ugyanis édestestvére Román Mironnak, az elhunyt görögkeleti metropolitának.

A két gyanúsított ellen a vizsgálóbíró elrendelte az előzetes letartóztatást.

SPORT.

+ Országos atletikai viadal. Vasárnap délután az A. A. K. sporttelepén látta vendégül az ország kiváló atlétáit az Aradi Testgyakorlók Köre. Nagyon csekély számú közönség előtt folyt le a magas színvonalú verseny. Minden számon nagyon szép mezőnyök indultak s mindegyike élvezetes sportesemény volt, nem egyszer élénk óvációval fogadták a megjelent közönség a küzdő atlétákat. Ujlaki Rezső a temesváriak kiváló atlétája gerelyvetés közepén fogással országos rekordot csinált 47 méter 64 centiméter dobásával, a budapesti Paxián Péter (BAK) az 5 km. távgyaloglásban érte el a legjobb eredményt 20 perc 6 mp. alatt. Nagyon

izgató versenyszámok voltak a negyed angol mértékes síkfutás, hol Mészáros csak mellészéssel tudott győzni Duffner klubtársa felett, a magasugrást szinte lélegzet visszafojtva figyelte a közönség, nagyon gyönyörű stílussal ugrott a kassai felsőbüki Nagy Miklós, 177 centiméterig könnyen ugrik, 180 centiméterre tett lécut leütötte, így nem is ugrott tovább, mert a győzelme már így is biztos volt. A verseny rendezése kifogástalan és gyors volt. A MASZ. Budapesti Tömpe Benő posta főtiszt képviselte.

Autón Fedák Sárival Nagyváradtól Aradig.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Az autó pont hat órakor állt meg Nagyváradon, a Royal kávéház terasza előtt. Az ut odáig riportert szempontból nem jövedelmezett semmit, a sofförje oly ügyesen lavirozott a szembejövő kocsik tömkelege közt, hogy mindössze két kutyát gázolt el az auto.

Őszintén megvallva, azt hittem, hogy Zsaszát még a kávéházban fogom találni. Nagyváradon nem oly hamar engedik el a kedvencszínházakat s nem is bucsuztatják ott az, amelyik délelőtt tíz óra előtt ér véget. Csalódtam. Alig hogy az automobil megállt a kávéház előtt, a szálloda egyik első emeleti ablakán megjelent Fedák, teljesen utra készen. Egy perc múlva már előttem állott s bemutatott Szunyoghné öngyógyításának, a nagyváradai társaság vezető tagjának, ki a művésznőt aradi utjában gardirozza.

— Nahát, ez igazán nagyon kedves az aradiaktól! De mikor indult el Aradról, hogy már itt van?

— Reggel három órakor.

— Szóval nem aludt semmit! Na de én se dicsekedhetem, le nem csuktam a szemem egész éjszaka!

— Megvallom, azt hittem, hogy még a bucsuztatónál fogom tanálni.

— Hát azt már nem! Egy órakor már lefeküdtem, de aztán még két óra hosszat tartó éjjelzenét kaptam. Így alvásról szó sem lehetett. Alig akartak elengedni Nagyváradról. Nagyon kimerített ez a tíz nap. Minden nap próba, mindennap játszani ebben a rekkenő melegben. Az egész szezonban nap-nap után játszottam a Király Színházban, aztán Párisba mentem ki, ahonnan egyenesen ide jöttem. Tudja, ha nem Nagyváradról és Aradról, két legkedvesebb közönségemről lett volna szó, hát a világ minden kincseért nem léptem volna fel. Hanem a nagyváradai közönség igazán nagyon hálás és kedves volt. A színház minden este zűfolásig tömve volt, a jegyekért hallatlan összegeket fizettek az emberek. Előadás után minden nap öt-hatszáz ember várt rám a színház kapujánál. Az ünnepeltetésnek se vége, se hossza.

Befejezte reggelijét s indultunk vissza Arad felé.

— Azt akarja ugye, hogy Párisról beszéljek, a sikerről, vagy a bukásról? Nos hát, mondhatom, hogy a Pesti Hirlapban megindult hajsztának nem volt semmi alapja. Most már a hátam mögött van az egész ügy s semmi érdekem nem fűződik hozzá, hogy ne az igazat mondjam. A dolog úgy áll, hogy nekem nagy sikerem volt, ellenben a magyar nótá a megbukott. Az első két felvonás után számtalanszor kihívtak a lámpák elé, a füll dress-be öltözött premiér közönség oly lelkesen tapsolt, mint azt nem is vártam volna. Ezután következett a harmadik felvonás mulató jelenete, a „Messze a nagyerdő”. Szívem egész melegével énekeltem a dalt, azt akartam, hogy az az óriási tömeg, ezek az idegenek, kik távol állnak a mi érzéseinktől, velem együtt sirjanak a meghatottságtól. Hát ez nem sikerült! Nem az én hibámból, hanem, mert a külföld egyáltalán nem ismer bennünket, nem tudnak semmit rólunk, szoká-

sainkról s ha „magyarról” van szó, hát akkor tényleg a bokorugró szoknyára, piros oszmára, kócos fekete parókára gondolnak. Az egész dolgot nem értették meg, mert hiába, nem tudják, hogy „mi van azon sirni való, hogy a ménes ott deleget, valahol a csárda mellett.” Ellenben a csárdás, a „Volt nincs, fene bánja”, az már tetszett nekik. Az élénk ritmus, a könnyed tánc, ez mindent hat.

— Ismétlem, a hallgató magyar nótáknak sohasem lesz külföldön sikerük, mert a publikum nem tudja átérzeni ezeknek hangulatát. Én nagyon tiszteltem és becsültem Pálmay Ilkát, de hiába nyilatkozik ellenkezőleg a kérdésre, nincs igaza. Azt hozza fel Pálmay, hogy 6 az angol király előtt énekelte magyar dalokat, még pedig nagy sikerrel. Nahát én is énekeltem, táncoltam az angol király és udvara előtt még pedig három óra hosszat egyfolytában, s 6 felsége el volt ragadtatva. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az angol király más közönség, mint a színházi publikum. Azt is felhozza Pálmay, hogy a „Csingilingi csárda” elnevelésével nagy sikere volt. Ez se cáfolja meg azt, amit én mondtam, tudniillik, hogy a csárdást, azt még megértik, de a komoly dalokat nem. Minket bizony csak a Mikosch adomákból, a komikus oldalunkról ismernek külföldön mindenütt. Mikor a londoni Colosseumban játszottam, direktorom egy nap azzal lepelt meg, hogy van egy terve, ha azt végrehajtom, a jövedelmemet megtízszerezhetem. Azt mondta, öltözzek fel csikos ruhába, árvalányhajjas fővel, fokossal kezemben, pisztollyal oldalam mellett. A színpadon egy csárdát fognak beállítani, ahová nagy lövöldözés, karikás csattogás közt lóháton jöjjenek be. S aztán táncoljam el azt a csárdát, melyet a brettliről ismernek mindenütt. Az ajánlatát visszautasítottam, pedig neki volt igaza: így ismernek bennünket külföldön, az ilyesminek van sikere.

— De hát mindez csak a magyar nótára vonatkozik, nekem ismétlem, különösen a második felvonás keringőjével nagy sikerem volt. A közönség becézett. Erre nézve elmondhatnék egy jellemző kis apróságot. Egy délelőtt több tisztelőmmel sétáltam Párisban. Hirtelen eszembe jutott, hogy milyen kitűnő cipőt vettem tavaly Londonban. Elmondom kísérőimnek, hogy jó volna, ha itt is kaphatnék olyat. Hát Párisban nem kaptam, hanem öt perc múlva már automobilban ültünk, két óra alatt Dieppe-ben voltunk, ott már várt ránk egy yacht. Brightonban kötöttünk ki s innen automobilon mentünk tovább Londonba. A cipőt megvettem s este már ismét Párisban játszottam.

Az automobil hirtelen megállt. Egy kis deflatus történt, a bal első pneumatik kilyukadt. Fedák Sári azonban van annyira tapasztalt automobilista, hogy ilyen kis baleset miatt egyáltalán nem ijedt meg. Szakszerűen elmagyarázza, hogy mint fogja kijavítani a sofför a hibát s megjavítja, hogy husz perc múlva már mehetünk tovább. A jóslat valóra vált, husz perc múlva egy szembejövő automobil tünt fel a láthatáron, melyben aradiak jöttek Fedák elé.

Együtt folytattuk az utat Aradig. A művésznő a Központi szállodába szállt, de meg se tekintette szobáját, hanem egyenesen a színházhoz hajtatott, hol fáradhatatlanul vezette a próbákat egész egy óráig.

Z. J.

VÁROS ÉS MEGYE.

A város automobil vesz. A gazdasági szék ma tartott ülésén foglalkozott a tanácsnak hozzá áttett javaslatával, amely egy automobil beszerzését célozza. A tanács különösen az építészeti bizottság részére óhajt gépkocsit beszerezni és a megejtett számítások szerint ezzel két pár ló tartása válik fölöslegessé. A gazdasági szék pártolja ezt a tervet, mert azt reméli

ettől, hogy a bizottsági ülések látogatottabbak lesznek. Azt a megoldást azonban, hogy az autobilvállalat szabadszpos sofferjeit használják fel a városi gépkocsi vezetésére, elnezték s kimondták, hogy ehhez a kocsihoz külön soffer alkalmazandó, aki az autobuszüzemnél is foglalkoztatható.

Belügyminiszteri tilalom Kintzig Béla elszállítása ellen.

— Ujabb bonyodalom az elmebeteg milliomos ügyében. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Kintzig Béla szanatóriumba szállításának ügyét, azt hittük, a belügyminiszternek lépnek vasárnapi számában ismertett intézkedései a természetes megoldás útjára terelik azt a problémát, vajjon Aradváros árvaszékének és közigazgatási bizottságának érett megfontolás után hozott határozatai végrehajthatók e vagy nem?

Gömörvármegye igen kellemetlen gikszt adott és azt mondotta, hogy neki törvény ide, törvény oda, miatta tönkre mehet a beteg milliomos, de ő a kis ujját sem mozditja meg azért, hogy Kintzig Bélát eltávolítsák három orvos által veszedelmesnek mondott környezetől és végre olyan ápolásáról gondoskodjanak, mely megnyugtathatja mindazok lelkiismeretét, akik felelősséggel tartoznak a magával tehetetlen betegért.

A belügyminiszter úgy érezte, hogy a nemes vármegye nagyot talált kurjantani és több volt a hangjában a virtusból, mint mennyi a harmónia törvénye szerint bele való. Kirepértálta a hibát és elégtételt adott Aradvárosnak, amelynek igen rosszul esett az a barátság-talan fogadtatás, melyben Gömörvármegye az ő küldötteit részesítette.

Ma este azonban ebben az egyre kínosabbá váló ügyben ismét egy rendkívül meglepő fordulat történt. Holnap reggel kellett volna Jánosiba utaznia az árvaszék megbízottjainak, de a belügyminiszternek késő este érkezett sürgönye ebben az utazásban megakadályozza őket.

A távirat ugyanis arról értesíti Kintzig Géza gondnokot, hogy a belügyminiszter értesülése szerint Kintzig Béla olyan állapotban van, hogy életének veszélyeztetése nélkül a jánosii kastélyból el nem szállítható és ezért a bizottság utazása feleslegessé válik.

Megjegyzendő, hogy ugyanez a tartalma annak a felülvizsgálati kérelemnek is, amelyet özvegy Kintzig Ferenéné adott be a belügyminiszterhez az aradi gyámügyi bizottság határozata ellen.

A belügyminisztériumnak ez a legujabb intézkedése rendkívül súlyos helyzet elé állítja Kintzig Gézát, a beteg milliomos gondnokát. Értesülve arról, hogy gondnokoltja halálos beteg, kötelességszerűen azonnal fel kell őt keresnie. Csakhogy, özvegy Kintzig Ferenéné megbízottja legutóbb is megakadályozta a látogatását fivérének és fegyveres őrral állotta el a kastély bejáratát. Bizonyára ugyanez vár rá most is. Azonban ez nem gátolja meg, hogy újból kísérletet ne tegyen a bejutásra és értesülésünk szerint holnap Jánosiba utazik. Ha nem engedik meg, hogy a beteget felkeresse, akkor a belügyminiszternél keres olvasást. Gömörvármegye alispánját szintén sürgönyileg értesítette, hogy a minisztérium, nem engedi meg most Kintzig Béla szanatóriumba szállítását, hanem majd özvegy Kintzigné felülvizsgálati kérelmére hozott döntéssel együtt intézkedik.

Bűnügyi feljelentés a Gaedicke bankház ellen.

— Az aradi rendőrség nyomozása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Az Aradi Közlöny annak idején bőven foglalkozott azzal az országos feltűnést keltő sorsjegy ügygyel, amely a budapesti Gaedicke bankház és Róna János aradi ACsEV. mozdonyvezető között végül is perre vezetett. Ebben a bűnügyben ma az aradi rendőrségnek is szerep jutott, emennyiben a fővárosi rendőrség megkeresésére az aradi rendőrség bűnügyi osztályán ma kezdtek meg az ügy aradi tanuinak kihallgatását.

A feljelentést a budapesti ügyészségen Sугár Jenő ügyvéd tette meg ügyfele, Róna János nevében. Róna azzal vádolja a bankházat, hogy őt nagy összeggel megkárosította, mert a bankcégnél vásárolt osztályosorsjegyre eső nyereség helyett sokkal kisebb összeget fizetett ki neki.

A vádirat szerint ugyanis Róna éveken keresztül összeköttetésben állott a Gaedicke bankházzal. A bankház ez év márciusában értesítette, hogy 38648 számú nyolcad sorsjegyet kétszáz koronás nyereséggel kihúzták és a sorsjegyre eső rész fejében elküldte a 33378. számú nyolcad sorsjegyet. Róna ezt el is fogadta. A legközelebbi húzásnál azután arról értesítette a bankház Rónát, hogy 33378. számú sorsjegyet szintén kihúztak kétszáz koronával és a nyereségből a sorsjegyre eső részt rendelkezésére bocsájta.

Róna, aki uton volt nem nagy súlyt fektetett az értesítésre, már azért sem, mert a sorsjegyeket rendszeren a felesége szokta kezelni. Mikor azonban hazajött a szomszédai figyelmeztették, hogy a hivatalos sorshúzási értesítő szerint osztályosorsjegye nem kétszáz, hanem négyszázezer koronát nyert s ilyenformán a bankház az őt megillető nyereséget jogtalanul tartotta vissza. Róna erre maga is megnézte a hivatalos sorsolási értesítőt és miután konstataálta, hogy a 33378. sz. sorsjegyet tényleg négyszázezer koronás nyereséggel húzták ki, levelet irt a Gaedicke bankháznak és követelte a visszatartott nyereséget. A bankház erre az irta vissza, hogy küldje be a sorsjegyet, amit Róna meg is tett. Erre aztán újra levelet irt a bankház Rónának s ebben azt állította, hogy sorsjegye nem 33378, hanem a 33478 számú volt és így Rónának a bankházon semmiféle követelése nincsen. A levél vétele után Róna egy barátja kíséretében azonnal felutazott Budapestre. Személyesen megjelent a bankháznál, ahol megmutatták neki a cég üzleti könyveit, amelyek tanúsága szerint a bankház Rónának nem a 33378, hanem a 33478 számú sorsjegyet küldte előbbi nyeresége fejében.

— Ha abban a levélben — magyarázták Rónának — amely kezei között van a 33378 számú sorsjegyről van szó, az csak úgy történhetett, hogy a gyakornok, aki a levelező távollétében az értesítést küldte, tévedett. Mindössze egy íráshibáról van szó.

Róna azonban nem hagyta annyiban a dolgot és ügyvédje útján a budapesti ügyészségen feljelentést tett a Gaedicke bankház ellen. Az ügyészség megkeresésére a fővárosi rendőrség megindította a nyomozást, kihallgatta Fischer Simont, a bankház egyik igazgatóját, aki a cég könyveivel, továbbá a Rónával való elszámolások bizonyítékával iparkodott igazolni, hogy Róna tulajdonában nem a 33378, hanem a 33478 sz. sorsjegy volt. Igazolni akarta ezt azzal is, hogy mikor Róna

Aradról irt első levelében a 33378 sz. sorsjegyet említette, akkor a bankház egyik tisztviselője azonnal megjegyezte, hogy itt tévedés van, mert hiszen Rónát a 33478 sz. sorsjegy kihuzásáról értesítették.

A fővárosi rendőrség, miután a budapesti tanuk kihallgatását befejezte, áttette az ügyet az aradi rendőrségre. Az aradi rendőrség ma kezdte meg a tanuk kihallgatását. Ma délelőtt Róna János és neje, továbbá öccse, Róna Sándor tettek vallomást. Mind a hárman egyhangzóan ragaszkodnak a vádiratban foglaltakhoz. Róna János bemutatta azt a levelet is, amelyben a Gaedicke bankház minden tévedést kizárólag értesíti őt, hogy a 33378 sz. sorsjegyet kihúzták. Elmondta Róna azt is, hogy egy utja alkalmával Vojtin István fűtőnek megmutatta a 33378. számú sorsjegyet és megígérte neki, hogyha a sorsjegyet kihúzzák, nagy áldomást fog fizetni. Vojtin azonban időközben megbetegedett a gyulai kórházban megoperálták, de ennek ellenére is meghalt. Tudott a dologról a fűtő felesége is, aki azonban férje utáni bánatában a férje sírján öngyilkossági kísérletet követett el és most súlyos betegen fekszik a megyei kórházban. Így az ügy egyelőre függőben marad mindaddig, míg az asszony jobban lesz és a rendőrség kihallgathatja.

A kolera barak első lakója.

(Megbetegedés a vasuti állomáson.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Cseh József volt a kolera barak első lakója. Vasárnap reggel négy órától ma délelőtt tíz óráig abban a megtisztelő szerencsében részesült, hogy ő képviselte Aradon a kolera veszedelmet, a kolera ijedelmet. Kánikulai királysága alig tartott tovább huszonnégy óránál. Ennek örül ő, örülünk mi, de bizonyára legjobban örül a városi tiszti orvosi hivatal, mely elismerésre méltó buzgósággal és előrelátással tesz meg mindent, ami a rettenetes betegség behurcolásának és elterjedésének meggátlására szükséges.

Tisch Mór dr. lelkiismeretességének köszönheti Cseh József, hogy a tegnapi tropikus hőségű vasárnapot a jó hűs kolera barakban tölthette el. Bizonyára ő is komoly bajnak tartja a kolera, mert mint tapasztalhatta, azzal a súlyos körülménnyel járt az ellene való védekezés, hogy meg is kellett — fürödni.

Vasárnap hajnali négy órakor a vasuti rendőri kirendeltség telefonon arról értesítette a központot, hogy az állomáson egy ember kolera-ragyanus tünetek között megbetegedett. Erősen hányt és úgy látták, hogy a kolera többi tüneteit is megfigyelhetik rajta. A telefon értesítés vétele után azonnal Tisch Mór dr. főorvossal tudatták az esetet, aki negyed ötkor érkezett meg a vasuti állomásra.

Megvizsgálta a beteget és úgy intézkedett, hogy a kolera barakba szállítsák, mert a tapasztalt szimptomákból egész bizonyossággal nem volt megállapítható, vajjon heves bélbajról, vagy pedig komoly kolera megbetegedésről van szó. Tegnap délelőtt újból megvizsgálta és ekkor már határozottan konstataálta, hogy Cseh Józsefnek egyéb baja nincs, minthogy szombat éjszaka többet ivott a kelleténél és az ital megártott neki. Nem bocsátották el azonnal, hanem ma délelőtt tíz óráig megfigyelés alatt tartották és miután még meg is fürdött, egészségesebben távozott, mint amilyen valaha volt.

Cseh különben kisíratosi illetőségű nap-számos, aki ezelőtt három nappal jött Aradra,

de munkát nem talált s vasárnap reggel akart Világosra utazni, hogy ott kíséreljen meg valami kenyérkeresetet. Miután alaposan kipihente magát a barátságosan tanyán — mert utóvégre nem valami felemelő tudat, ha az ember a kolera barakban gyógyul meg — pénzsegélyvel a zsebében odébb állott.

A leküzdhető kártyaszüvedély.

(Egy aradi nagykereskedő fogadása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Julius hónap, már mint ez a mostani július a „Nem dohányzunk“ csatakiáltással vette kezdetét. Szüvedélyes dohányzók fogadkoztak menyre-földre, ünnepi, vasárnapi és hétköznapi becsületszóra, hogy nem vesznek a kezükbe többé szivart, cigarettát. Régi pipás emberek helyezték nyugalomba a gyönyörű barnára kiszivott tajtékpipát és nagy lapok hasábjain napokon át közölték ama modern hősök névsorát, akik rettenthetetlen elszántsággal lemondtak a hölgycigarettról, a princesasról, a világos médiáról és hasonló jókról.

A nem-dohányzás, amely vezércikk, kroki, elmélkedés és közgazdasági témául szolgált július eleje óta és minden férfitársaságban állandóan „szönyegen forgó“ tárgy volt, aktuálissá tette az emberi szüvedélyek kérdését. Azt, hogy milyen különböző passzióknak áldoz szüvedélyesen az emberiség és ki milyen szüvedélyről tud, vagy nem tud lemondani. Olyan téma ez, mint a költők számára a szerelem: mindig lehet róla újat mondani. És végre is a leküzdhetetlen szüvedély sokkal tágabb teret is ad az új fölfedezéseknek, mert hiszen épügy leküzdhetetlen szüvedélynek számít a dohányzás, az alkoholizmus, a morfinizmus, a minthogy — persze ritkább esetekben — leküzdhetetlen szüvedélyé válik például a korzói járdakoptatás, a fehér kamásli viselése, a mágnásos raccsolás, vagy ha úgy tetszik a hárijánosos nagyokatmondás.

Szóval a dohányzásról és egyéb szüvedélyről még mindig bőszegesen beszélnek. Egy jókedvű aradi társaságban is szöbakerültek vasárnap este a dohányzás és társai és a szüvedélyekről szóló vitának érdekes — sőt értékes — fogadás lett az eredménye.

Barátságos poharazás folyt ezen a füledt nyári éjszakán Nagy Lajos korthelyiségében. Csupa jómódu, vagyonos és jókedvű aradi uriember ült a fehérasztal körül. Vacsora végeztével előkerültek az ezüst cigarettatárcák és monogrammes szivartárcák és a társaság anuak rendje és módja szerint füstfellegekbe burkolózott. Kisebb csodálkozást keltett, hogy a társaság egyik tagja, akit buzgó cigarettázónak ismertek, a mellényzsebéből vett elő pirosító tüzü, látszólag égő cigarettát: azaz hogy a mostani antinikotinizmus korában népszerevűvé vált műcigaretta, amely messziről cigarettának látszik, valójában azonban preparált fa és nikotin helyett hűsítő fodormentallal szolgál a dohányzás szüvedélyéről lemondó halandóknak.

Ahá! Nem dohányzunk! — állapította meg diadalmasan a társaság.

A trafikdrágulás azonban már tulontul kopott téma és így két percnél tovább nem is beszéltek arról, hogy mennyivel lett rosszabb a drágább dohány és hogyan lehet fölemelt dohányárak mellett is régi olcsó áron dohányozni és így becsapni a m. kir. kincstárt.

A dohány drágaságával végezték, de annál nagyobb hévvel és részletezéssel vitatták meg, hogy mennyiben lehet, sőt egyáltalán lehet-e lemondani a szüvedélyes szokásokról.

— Fogadni merek — mondotta az egyik ur — hogy azok az urak, akik még újságba is ki nyomatták, hogy hány szivarról, cigarettáról mon-

danak le a drágaság miatt, ma már egytől-egyig eregetik a füstöt épügy, mint július elseje előtt. Mert ha egyszer valami szüvedélyévé válik az embernek, arról ugyan nem tud lemondani olyan egyszerűen.

— De nem ám! — erősítette a társaságnak egy másik tagja. — Akárhány esetet tudnék elmondani, hogy orvos tiltotta meg a dohányzást, hogy súlyos következményeket helyezett kilátásba a dohányzás esetén, de bizony a páciens csak dohányzott tovább. Már pedig a trafikdrágulás nem vészjósló orvosi rendelet. A szüvedély az szüvedély!

— No már ilyet ne tessék mondani! — heveskedett egy harmadik ur. — Végre is azért vagyunk intelligens emberek, hogy meg tudjuk fékezni a szüvedélyeinket. Én legalább nem tudok elképzelni olyan szüvedélyt, vagy szokást, amelyről akár máról-holnapra le ne mondanék!

— Könnyű ezt mondani — válaszolt a szüvedély-elmélet híve. — Lássá, például ön szivesen kártyázik. Nem állithatom, hogy szüvedélye a kártya, de azt be fogja ismerni, hogy már megszokott dolog, az életéhez hozzátartozik, hogy a rendes kártyapartie-jától távol ne maradjon. Nos hát le tudna ön mondani a kártyázásról máról-holnapra!

— Le én! Amit mondtam, megmondtam. Nem szoktam játszani a szavammal!

— Én sem. És fogadást mernék ajánlani, hogy nem tud leszokni. Mondjuk: *adok ezer koronát bármely ön által megjelölt jótékony célra, ha egy esztendőn át nem vesz kártyát a kezébe.*

— Állok elébe. Már akár le is teheti az ezer koronát.

Az érdekes fogadást az egész társaság szentesítette és most egy évig kíváncsian várják, hogy a szokás hatalma erősebb-e, vagy pedig az ezerkoronás jótékony célú fogadással súlyosított megmutatása annak, hogy az ember nem rabja a szokásoknak.

Azóta már egy nap eltelt a háromszázhatvanötből és a Lloydban a szokásos kártyapartieba hiába várták a szokásokon és szüvedélyeken csak azért is uralkodó urat. A fogadás sorsa pedig már csak azért is érdekes, mert a kártyázás passzióján nem lehet úgy kifogni, mint a dohányzáson: műcigaretta még csak készítenek — de műkártya már nincsen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: Cigányszerelm, operett. Fedák Sári vendégfelleptével.

Szerda: Luxemburg grófja, operett. Fedák Sári vendégfelleptével.

Csütörtök: Babuska, operett. Fedák Sári bucsufelleptével.

Péntek: Páholy, bohózat. Vendrey és Tapolczay, a Vigszínház tagjainak és Kardos Andor, a Magyar Színház tagjainak vendégfelleptével.

Szombat: Végrehajtó ur, bohózat. Vendrey, Tapolczay és Kardos Andor vendégfelleptével.

Vasárnap: Délután Mozgófényképek, bohózat. Vendrey és Tapolczay vendégfelleptével. Este: Sabinnók elrablása, vigjáték. Vendrey és Tapolczay vendégfelleptével.

* Fedák Sári vendégjátéka. Furesán vagyunk mi a mi nagyságunkkal. Ha hébe-hóba vala melyik kiválóságunkkal elbüszkélkedhetnénk a külföldön, hát akkor itthon biztosan akad olyan jó szándéku valaki, aki csorbitani akar az elért sikereken. Irigyek vagyunk, agyarkodók és legkevésbé a magunkét becsüljük meg. Fedák Sári egy telivér osztrák operett társulat sztárjaként ment ki Párisba, hogy dicsőséget szerezzen a magyar névnek, a magyar zseniá-

tásnak. Sikertől is neki, de mire a siker híre hozzánk érkezett, megtépták, lecsorbitották, sőt egyszerűen bukásnak minősítették. Ma aztán szembe néztünk ezzel a bukott alakítással. Lehár Cigányszerelmében Ilonát játsza Fedák Sári. Játsza pedig úgy, ahogy senki más. Fedák az ő zseniáltságának minden szünpompájába öltöztette ezt a szerepet, elegáns, ötletes, temperamentumos, hódító volt. Fedák Sári a mi legnagyobb operett divánk, akit nem lehet utszéli bírálatokkal kisebbiteni, hanem a föltétlen elismeréssel és bálmulattal kell honorálni. Nagyon természetes, hogy mi, akiknek az érzéseikhez egészen közel áll Fedák művészete, más szemmel nézzük ezt az alakítást, mint például egy idegen nemzet fia. Előttük idegenek a mi érzéseink, nem is értik meg, nem lelkesedhetnek azért, amin mi ujjongó örömben törünk ki, vagy nem hatódnak meg azon, ami bennünket lelkünk mélyéig megráz. Fedák ki tudja belőlünk váltani ezeket az érzéseket és ez egyedül az abszolút művészi zseniáltságunk adatott meg. A közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte a nagy divát. Minden jelenés-kor falrengető tapsviharral fogadták, a muló jelenet után pedig — a legbravurosabb szünpadi munka — elementáris erővel nyilatkozott meg a közönség tetszése. Külön megemlítést érdemelnek Fedák grandiozus toalettjei, melyek a szabó művészet valóságos remekei. (H. G.)

* A páholy. Péntek este három fővárosi vendége lesz színházunknak. Vendrey, Tapolczay, a Vigszínház nagyszerű művészeinek társaságában Kardos Andor, a Magyar Színház kitűnő művésze is fellép. Kardos Andor, aki éveken át volt a kolozsvári nemzeti színház kiváló művésze és rendezője, először lép fel Aradon. Kardos Andor egyik legtehetségesebb tagja a fiatal színészgenerációnak és így előre látható, hogy az előadásnak igen nagy sikere lesz. A páholy különben is a legmulatságosabb bohózat és Vendreynek, Tapolczaynak a legjobb szerepeik bemutatására ad alkalmat.

* Fedák Sári vendégfelleptei. A színház nagy nevé művésznője még háromszor fog fellépni az aradi nyári szünpadán. Kedden este másodsorú játssza a Cigányszerelm fő női szerepét, Körösházy Ilonát. Szerdán a Luxemburg gróf címszerepét fogja játszani. Bucsuzóul a Babuska egyik főszerepét játsza.

* Pathé zszurnal. Az Uránia színház közönségének mindig különös örömet szerez Pathé ez ő mindentlátó zszurnáljával, mely meglepő gyorsasággal az élet valóságával mutatja be a világ eseményeket. A jelenlegi szám a német flottának svédországi látogatásával kezdődik. Nyomban utána látjuk a legutóbbi nagy berlini tüzvész, mely Németország legnagyobb szönyeggyárát pusztította el. Mactaban katonai szemlén veszünk részt, majd elvonulnak előttünk a newyorgi kövezők unnepi ruhában, teljes felszerelésükkel. A legutolsó parisi divatot Rachnitz három ruha költeménye képviseli. A szenzációs tartalmu zszurnált Baumont és Vendrinek aviatikusok repülése fejezi be. Szóval egyetlen képen annyi látványosság, amiért egyedül és érdemes megnézni az Uránia fenomenális új műsorát. 175

* A pálinka. (Zola remekműve az Apollóban.) Megrázó realizmussal rajzolja meg Zola A pálinka című művében az alkohol romboló hatását. Az aradi közönség csak a közelmúltban gyönyörködött ebben a hatalmas szociális drámában, amelynek vezetés szerepét az akkor vendégszereplő Gaál Gyula, a fővárosi Nemzeti Színház tagja játszotta meg az ő művészi tehetségével. Zola munkáinak szüngeráló ereje van s nem szokik ki oly hamar az emberek emlékéből. Bizonyára ma is élénk emlékezetben él sok embernek Aradon a mesterien megrajzolt munkás, akinek a boldogságát, a nyugalmát: az egész életét tönkre tette a gyilkoló alkohol. Épen ezért sohasem lehetett volna aktuálisabb az Apolló keddi műsorának a siágerképe, amelynek cselekménye Zola remekműve körül játszódik le. Az elzüllött iparos ember végignézi a színházban a pálinkát, amely oly megrázó hatással van rá, hogy abban az órában lemond az alkoholról. A hatalmas siágerképben megkapóan van kiemelve az a rész, amikor a színházban A pálinkát játsszák. Minden szerepe a képnek elsőrangú színészek kezében van s így megfizethetetlen műelvezetet nyújt az Apolló keddi műsora. 177

Halálos automobilbaleset a fővárosban.

(Egy rendőrfogalmazó tragikus halála.)

Távirati tudósítás.

Budapest, július 24.

Egy daltás és kedves fővárosi rendőrtiszt tegnap hajnalban tragikus módon vesztette életét. Málnássy Rezső 32 éves fogalmazó az áldozat, aki egy automobil-szerencsétlenség után rövid félórával már halott volt. A rendőrségen, ahová a szomorú hír hajnali négy óra felé jutott el, megdöbbenést és őszinte részvétet okozott a szimpatikus kolléga végzete. Nyomban kitűzték a főkapitánysági épület ormára a gyászlobogót, a kerületi kapitányságokon is reggelre már fekete zászló hirdette, hogy egy fiatal tisztviselő távozott el örökre.

Az esetről a következő tudósításunk számol be:

Szombaton éjszaka a Király-utcai Löffelmann-féle mulatóban teljesített Málnássy Rezső rendőrfogalmazó éjszakai szolgálatot. Pont tizenkét órakor a rendőrtiszt fáradtan és álmosan hazafelé igyekezett a lakására, de éppen amikor kilépett a mulatóból, egy automobil állt meg a helyiség előtt. Az autóban Nyiri Gyula mérnök, Kasolozán Viktor magánzó és ennek a felesége ültek. Nyiri régi barátja Málnássynak, akit szívesen üdvözölt és meghívta őt az Angol Parkba.

— Ez pompás! Örömmel fogadom el a meghívást, — mondta Málnássy — ez a fülledt levegő és szivarfüst ugyanis agyoncsigáztak.

Ezzel bent is termett a gépkocsiban, amely nyomban elindult a liget felé. Néhány perc múlva az Angol Parkban voltak, ahol két óra hosszat időzött a társaság. Mikor a mulatót beverték, a társaság visszaült megint az autóba. Ezúttal azonban Málnássy Kaszt Henrik automobilvezető mellé ült. A gépkocsi megindult az állatkert felé és szabályosan az uttest baloldali haladt rendes menetsebességgel. A milléniumi emlékmű előtt, amikor az automobil bekanyarodott az Andrassy-ut felé, egyszerre a 492-es számú kétlovas bérkocsi a gép előtt termett. A bérkocsi olyan gyorsan jött, hogy kitérni előle már nem lehetett. A következő pillanatban megtörtént a szerencsétlenség. A fiákker teljes erővel ütközött bele az automobil mellő részébe. A kocsi a sima pléhről felcsuszott és a fogalmazót mellette találva, a szerencsétlen embert kilökte az uttest közepére. Málnássy fejjel bukott a kövezetre, ahol eszméletlenül elterült. Az autóban és fiákkerban ülők hozzásiettek, hogy felsegítsék. Mint-hogy azonban az összeütközött két jármű alkalmatlan volt az elszállításra, egy harmadik arra jövő bérkocsin vitték el Málnássyt a mentőkhöz. Utközben többször mondta a szerencsétlenül járt rendőrtiszt:

— Siessetek velem, mert egészen odáig vagyok!

A mentők gyorsan megvizsgálták a szerencsétlen embert, aki már csak elhaló, tompa hangon tudott a hozzá tett kérdésekre felelni. Athelyezték a mentőautóba, amely gyorsan a Rókus-kórház sebészeti osztályára vitte. Itt hamarosan ágyba fektették, de alig néhány perccel később már meg is halt. Az inspekciós orvos a halál közvetlen okozója gyanúját koponyarepedést állapított meg.

A rendőrségen megindították a vizsgálatot, hogy kiderítsék, hogy a végzetes balesetért a felelősség kit terhel. A vizsgálatot Tóth János kapitány vezeti. Kihallgatták Kaszt Henriket, a Magyar Villamosautomobil Köleszönt Rt. Akácfa-utca 66. szám alatt levő kocsi-színjének garagemesterét, aki vezette a gépkocsit.

Kaszt hangsúlyozta, hogy a szerencsétlenségért őt felelőssé tenni nem lehet, mert ő a kötelességgel járt el, a szerencsétlenséget azonban elkerülni teljesen lehetetlen volt, mert sötétben a városligeti hid felé hajtó kocsi korábban nem vehette észre. Arra a kérdésre, nem engedte-e át a kocsi kormányzását a rendőrfogalmazónak, határozottan nemmel felelt. Ezt egyébként Málnássy egyéniségének ismeretében a rendőrségen is valószínűtlennek tartják. Kaszt maga is megsebesült az összeütközésnél, bár szerencsére nem jelentékenyen. Horváth András bérkocsitulajdonost főként abban az irányban faggadták, nem-e ittassága okozta a katasztrófát. Horvát azt állította, hogy a tegnapi nap folyamán egyáltalában nem ivott. Utasai, vallomásukban megerősítették a kocsisnak azt a vallomását, hogy józan volt. Horváth Andrásnak érzékeny kárt okozott a karambol, amennyiben mindkét lova és kocsi is megsérült. A szerencsétlen véget ért Málnássy utitársai, ezideig kihaligathatók nem voltak.

Málnássy Rezső holttestét vasárnap este a Rókus-kórház halottas kápolnájából átszállították a törvényszéki orvostani intézet boncolótermébe, ahol délután boncolták fel.

A szerencsétlenség mélyen megröndítette a rendőrség tisztikarát. Szolgálatban kiváló, a baráti érintkezésben szeretetreméltó és szíves modoru bajtársat veszítettek benne. Tizenkét éve állott Málnássy a rendőrség szolgálatában és aránylag szép karriert futott be: néhány hónap előtt valóságos fogalmazónak nevezték ki. Haláláig az ötödik kerületi kapitányságon dolgozott, mint a cselédügyek előadója. Az utóbbi időben visszavonultan élt, mert doktorátusra készült. Összel meg is lett volna a promóció. Boda Dezső főkapitány vasárnap délelőtt ismételen mély részvéttel érdeklődött a szerencsétlenség részletei iránt.

Székely Mihály repülése.

— Elindult vissza Bécsbe. —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 24.

Székely Mihály, az első a magyar aviatikusok közt, aki nagyobb utat sikeresen megtett és aki a minap Bécsből repülőgépen többszöri leszállással Budapestre érkezett, mint már jelentettük, vasárnapra ígérte, hogy megkezdí utját vissza Bécsbe. Ígéretét be is váltotta és tegnap reggel, kevéssel hét óra után, igen nagy érdeklődő és éljenző közönség szemeláttára, utnak indult. Körülbül kétszáz méternyi magasságra emelkedett föl, azután a Jánoshegy felé vette utját és csakhamar eltűnt a nézők szeme elől. Három automobil indult vele egy időben és ezek közül az egyikén mechanikusok az esetleges javításhoz szükséges szerszámokat, továbbá a benzin- és olajkészletet vitték.

Már Solymárnál szükség volt a mechanikusok segítségére. A repülőgép motorjának csöve ugyanis elrepedt és Székely kénytelen volt Solymárnál leszállani. A leszállásra alkalmas tisztas helyet talált és a község lakossága sietett, hogy mindenben segítségére legyen. A mechanikusok nemsokára megérkeztek és megkezdték munkájukat, de ezzel csak késő délután készültek el. Székely még este folytatni akarta utját, de a község uri közönsége, amely szívesen látta vendégül az aviatikust, lebeszélte e szándékáról Székelyt, aki az éjszakát Solymáron töltötte és ma reggel háromnegyed nyolckor folytatta utját.

Alig negyedóra múlva Esztergomnál volt és ott a kenyérmezői gyakorlótéren leszállott, állítólag kisebb motorhiba miatt. A mikor leszállott, gépjének kereke belejutott egy ágyu-

kerék nyomába és megsérült. Az egyik kerék sérülése akkora volt, hogy nyomban ki kell javítani, ami két óra hosszáig eltartott. Székelyt az esztergomi katonatisztek nagyon szívesen fogadták és villásreggelire hívták meg.

Székely a kenyérmezői katonai baraktáborból délután 5 órakor folytatta légi utját Komárom és Győr felé. Elindulása előtt kijelentette, hogy estig legalább Pozsonyig óhajjt eljutni.

Az esztergomi felszállásnál nagy közönség volt jelen és amikor Székely felrepült, a Himnusz énekeiték. 6 és fél órakor Székely, miután háromszor körülrepülte a teret, elszállt Komárom felé. Komáromba este 7/8 órakor érkezett meg. Fogadására megjelent Kürthy főispán, Gál helyettes polgármester, a helyőrség tisztikara és nagy közönség. Székely siklórepüléssel sikerülten leereszkedett. Holnap reggel ötkor folytatja Székely Mihály utját.

Tüzkatasztrófa Konstantinápolyban.

— Gyújtogató zavargók. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, jul. 24.

Vasárnap délután Sztambulban, Uzuncsár és Vesnediler városrészekben egyidejűleg tűz támadt, a mely az erős szél következtében több irányban terjedt. Több városrész elpusztult, A vezérkar helyiségei és még igen sok más középület leégtek. Az egész vezérkari leltárt és az okiratokat idejekorán megmentették. A tüzet nemzeti szerencsétlenségnek tartják, különösen miután a nemzeti ünnep elbűstéjén történt. A nagy tüzkatasztrófát gyújtogatás okozta, a melynek célja volt az előáltható fejetlenséget zavargásra kihaszni, ezért a hadügyminiszteriumot erős katonai kordon őrszi. Más verzió szerint az egész tüzkatasztrófát egy arab kávéfőző okozta volna, aki a kávéfőző fabódét a felborított tűzhely paraszával lángalobbanította a konstantinápolyi rendőrség több embert letartóztatott gyújtogatás gyanúja miatt.

Sztambul az aranyszarvu ellenkező oldaláról borzalmas látványt nyújt. Mindenütt tűz-oszlopok szállnak föl az ég felé. A tüzoltók, akik a város minden részéből a veszedelem számtalan pontjára sietnek, teljesen tehetetlenek ez ellen a borzalmas katasztrófa ellen. Szulejmán mecsete és hódító Mohamed mecsete között az előkelő konakok mind elégtek. A tüzoltók két óra hosszáig nem tudtak vizet kapni. Az első hadtest parancsnoka egymás után fölkereste a veszedelemmel fenyegetett pontokat és mindenütt személyesen intézte az oltást. A nép jajgatva menekült ki a házból a szabadba és csak nagyon csekély holmiját tudta megmenteni. Mahmud Sefket basa hadügyminiszter arra a hirre, hogy a vezérkar épülete ég, odasietett, hogy a szükséges intézkedést megtegye. Eközben egy lezuhanó gerenda súlyosan megsebesítette, úgy, hogy munkáját abba kellett hagynia. A nagyvezér és a miniszterek mind Sztambulban vannak.

A gyújtogatók közül, a kik legalább harmadon voltak a egységes terv szerint dolgoztak a első sorban a hadügyminisztérium palotáját akarták elpusztítani, tizenkettő már a hatóságok kezében van. Valamennyit a katonai bíróság fogja elítelni és a galatai hidon fogják őket fölakasztani. A hatóságok néma kétségbeeséssel állnak a katasztrófa előtt és megadással kell nézniök, a mint a tűz egyre jobban terjed. Eddig négy ezernél több ház pusztult el, s a tüznek nagyon sok emberélet lett áldozata. A szultán udvari orvosa jelenti, hogy a lezuhanó égő gerenda egyenesen ráesett Sefket basa arcára. Az udvari orvos és egy sebész azonnal kötést tettek rá és a szív tevékenységét fokozó szereket adtak a basának, aki nagyon sok vért vesztett és ideges rohamot kapott. Mahmud Sefket basának sérülése nem nagyon súlyos ugyan, de a basa gyöngye testalkatánál fogva bonyodalmak nincsenek kizárva. A hadügyminisztert a hadügyminisztérium palotájában fektették ágyba, mert elszállításra egyelőre lehetetlen. A minisz-

terek szakadatlanul a katasztrófa helyén vannak. A kormány az ostromállapot szigorítását tervezi.

Széchenyi basa kétségbeesve fáradozik azon, hogy a veszedelemnek korlátokat szabjon, de ő is tehetetlen a főmunkáját azokra a város részekre szorítja, a melyekben a tűz leggyorsabban terjed.

Benzinrobbanás

a Kovald-gyárban.

— Három halott, négy súlyos sebesült. —
(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, július 24.

A Kovald-féle vegytisztító gyár Szövetség-utcai helyiségei ismét rémes szerencsétlenség színhelyéül szolgáltak. Két év előtt történt az utolsó súlyosabb kimenetelű katasztrófa a Kovald gyárban és akkor is épügy, mint most, a benzinnel való gondatlan és felületes bánásmód kivánt áldozatul emberi életet. A két év előtti szerencsétlenségnél fiatal munkáslányok égettek össze a vegytisztítóban, ezáltal pedig férfimunkások az áldozatok.

A robbanás lángjaitól a gyárban levő gyúlékony anyagok is tüzet fogtak, de a tüzet a kivonult tűzértség hamarosan eloltotta. Annál több dolga skadt a mentőknek, akik öt halálosan és két súlyosan megsebesült munkást szállítottak be a Rókus kórházba.

A katasztrófát benzinrobbanás idézte elő. A Szövetség-utcában levő háromemeletes gyárépület harmadik emeletén dolgoznak a vegytisztítók és benzinnel iparkodnak eltávolítani a foltokat. Az egyik vegytisztító munkás a kiadott utasítás ellenére az elhasznált benzint nem öntötte az erre a célra szolgáló tartályba, hanem a földszintre vivő levőzető csatorna nyílásába. Ezen a csatornán csőrepedés történt és a megrepedt csőből a benzin a pincében levő csipkemosódába szivárgott. A benzin itt ugyan egy szennyesvízzel telt kádba jutott, de még így is katasztrófát idézett elő, amennyiben idáig ki nem derített okból felrobbant. A robbanás szétvetette a kádat és lángalobbantotta a pincében levő csipkéket, az ott dolgozó két munkást pedig arcán és felső testén összeégette.

A szerencsétlenség azután az udvarra is áttért, ahol a gyapjuttisztítást végzik. A felhalmozott gyapju a kifolyó égő benzintől vilámgyorsan lángra lobbant és az ott dolgozó öt munkás közül hármat halálosan, kettőt súlyosan összeégetett. Halálos sebesülést szenvedett a pincében dolgozó két munkás is.

A katasztrófa a gyárban nagy rémületet okozott és a munkások az utcára menekültek. A mentők és tűzértség nyomban kivonultak. Az utóbbiak hamarosan elfojtották a lángokat, a mentők pedig a sebesülteket elszállításához láttak.

Halálos a sérülése Zsiga Lajos, Burger Pál, Szeinor Sándor, Kricki Sándor és Bergl Benedek munkásoknak. Agh Ambrus és Szmik Endre Kovald-gyári munkások pedig súlyosan sérültek meg. Mind a hét sebesültet a Rókus-kórházba vitték, ahol ápolás alá vették őket.

A Kovald-gyár egyik tulajdonosa a szerencsétlenségről csak annyit jelentett ki, hogy a rendőrség engedélyt adott a gyárnak arra, hogy a benzint a levezető csőpon távolíthassa el, tehát nem áll, hogy a balesetet szabálytalanság idézte volna elő.

Ejjel jelentik Budapestről: A Kovald-gyár életveszélyes sebesültjei közül ma éjjel a Rókus kórházban hárman és pedig Burger Pál, Simon Sándor és Krikker Lajos meghaltak.

HIREK.

Zimmermann Károly dr. a megyei kórház igazgató-főorvosa.

— A főispán aláírta a kinevezési okmányt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Urbán Iván Aradvármegye főispánja tegnap írta alá Simádon a kinevezési okmányt, amellyel Zimmermann Károly dr. dicsőszenmártoni kórházi főorvost a Parecz Gyula dr. lemondásával megüresedett megyei kórházi igazgató-főorvosi székbe juttatta. Ez a kinevezés, amely valószínűleg arra érdemes orvost ért, két szempontból rendkívüli nagy fontossággal bír. Először azért, mert az új igazgató-főorvos az öt megelőző hírek szerint az új sebészgeneráció egyik legkiválóbb tagja, másodsor pedig azért, mert amint ismeretes a vármegye és a város épen most készül egy hatalmas, minden modern kellékkel felszerelt kórház építésére, amely munkában az új igazgatónak nagy vezető szerep jut.

Amint annak idején megírtuk, Parecz Gyula dr. mintegy két hónappal ezelőtt adta be az igazgató-főorvosi állásáról való lemondását. Mindenfelé a legnagyobb sajnálkozással találkozott Parecz dr. elhatározása, aki agg korára való hivatkozással adta be állásáról való lemondását, mert Parecz dr. 43 hosszú esztendő alatt oly sokat dolgozott s oly maradandó emlékü munkát végzett a kórház fejlesztése, irányítása, vezetése terén, hogy vezető állásából való távozása érezhető veszteséget képezett. Hiába próbálták, hasztalan igyekeztek őt lemondása visszavonására kérni, Parecz dr. állhatatosan megmaradt elhatározása mellett. A pályázat nemsokkal ezután kiíródott. Az igazgató-főorvosi állásra négyen nyújtották be pályázatukat: Löwinger Miksa dr. és Posgay István dr. aradi kórházi főorvosok, Grosch Károly dr. budapesti és Zimmermann Károly dr. dicsőszenmártoni kórházi főorvos.

Zimmermann Károly dr. még aránylag fiatal ember. Tanulmányainak befejezése után hosszabb ideig külföldön tartózkodott, majd visszatérve Magyarországra Dollinger egyetemi tanár első tanársegéde lett a budapesti I. számú sebészeti klinikán. Mintegy tíz évig dolgozott Dollinger mellett s ez idő alatt a professzorral együttesen különösen a rákbetegséggel foglalkozott, annak patológiájával, Magyarországon való elterjedésével. Akik Zimmermann dr.-t közelebbről ismerik, azt mondják róla, hogy kiváló sebész, a sebészet minden ágában valóssággal specialista. Ezenfelül elismert szaktekin-tély kórház építésben és annak berendezésében, ugy annyira, hogy a minisztérium igen sokszor kikérte már ily irányban véleményét, így legutóbb a kecskeméti új kórház megépítésében és felszerelésében volt nagy szerepe. Körülbelül másfél-két évvel ezelőtt dicsőszenmártoni kórházi főorvos lett. A kórház fejlesztése érdekében igen sokat dolgozott, a kórházat új felszerelésekkel látta el s igyekezett azt tudományos színvonalra emelni.

Előkelő fővárosi családból származik, édes atyja a Ganz-gyár nyugalmazott igazgatója.

— A király nem megy az őszi gyakorlatokra. Budapestről jelentik: A „Pester Lloyd“ arról értesül, hogy a király nem vesz részt az őszi északmagyarországi hadgyakorlatokon. A király ugyanis bizalmas körben kijelentette, hogy Conrael vezérkari főnök új harcászati szisztémája iránt — amelyet a gyakorlaton mutatnak be — kevés a bizalma és azonfelül öregnek érzi magát már ilyen hosszú utra.

— Steinitzer Pál halálához. A következő sorokat kaptuk: Igentisztelt Főszekerestő Ur! Az „Aradi Közlöny“ vasárnapi számában megemlékezve az aradi származású és f. hó 20-án Baden Badenben elhunyt Steinitzer Pál nyug. őrnagyról, valószínűleg téves információ folytán mint az elhunyt fiát említé Steinitzer Erwin dr.-t, kinek a tartalmas közgazdasági cikkeivel gyakran találkozunk a Neu Freie Presse közgazdasági rovatában. Tisztelettel kérem b. lapja legközelebbi számában ezen körülményt oda módosítani, hogy Steinitzer Erwin dr., ki a müncheni egyetem által pályadíjjal kitüntetett ama munkájáért „Die jüngsten Reformen der veranlangten Steuern in Österreich“ 22 éves korában „summa cum laude“ tudórrá avatott és kinek „Die ökonomische Theorie der Aktiengesellschaften“ Dunker és Humblot lipcsei cég kiadásában megjelent munkája a tudományos világban méltó förtünést keltett és ki nemcsak a „Neue Freie Presse“, hanem az „Augsburger Allgemeine“, „Frankfurter Zeitung“, továbbá a közgazdasági és szociológiai folyóiratokban írott cikkeivel sűrűn találkozunk, nem a most elhunyt Steinitzer Pál nyug. őrnagy, hanem az Aradról Wienbe elszármazott Steinitzer Mórnak fia és Steinitzer József aradi festékkereskedő és alulirotnak unokaöccse. Kiváló tisztelettel dr. Steinitzer Pál ügyvéd Aradon.

— Házvétel. Koch Dániel és Róth József, az Uránia színház tulajdonosai megvették Darányi János vármegyei tb. főszolgabíró Simonyiteai házát harmincezer horonáért. A színház kibővítéséhez szükséges épület megszerzésével most már semmi sem állja útját, hogy az Uránia a vidék legelső és legszebb mozgóképszínházává alakuljon át.

— A helyzet Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: Vasárnap hajnalban erős földalatti moraj volt hallható, földrengés azonban nem volt érezhető. Délután félkét órakor az egész városban érezhető gyenge földrengés és ennek kíséretében erős földalatti moraj állott be. A lakosságot nagy ijedelem fogta el. Igen sokan arra készülődtek, hogy az éjszakát a szabadban töltsék. A fővárosból meghívott műegyetemi tanárok pontos mérések után megállapították, hogy a hatalmas templomtorny felső része negyven centiméter elhajlást mutat. Tanácsukra a harangok leszedését rendelte el a hatóság. A szakértők a jövő héten terjedelmes jelentésben számolnak be tapasztalataikról és véleményüket mondanak arról, hogy mik volnának a teendők a jövőben való veszedelem elhárítására. Vasárnap az építészeti osztály két építkezéskor megtiltotta a javítás folytatását, mert az egész épületet le kell rombolni. A 8-huszárezred idei ezredgyakorlatának augusztus 4-től 21-éig kellett volna Kecskeméten folytania, de a háromszáz főnyi legény és ugyanannyi lónak beszállásolását a városi tanács nem engedhette meg. Éppen így megtagadta a tanács az átvonuló honvédhuszárok két osztályának a beszállásolását is. Igen sok üzlet az építkezés miatt zárva van. Vasárnap több ezer idegen lepte el a várost.

— Magyarellenes tüntetés Bécsben. Bécsből jelentik: Az argentiniai huszázalati eltiltása miatt nagy és heves népgyűlés volt ma Bécsben. A szónokok úgy az osztrák, mint a magyar kormányt támadták. A gyűlésen heves jelenetek játszódtak le és különösen éles kifakadásokkal illették Neumayer polgármestert. Este 7 és 8 óra között a gyűlésről távozó tömeg a magyar minisztérium elé akart vonulni, hogy tüntessen, de 50 rendőr elállta az odavezető utakat. Este 10 órakor ismét megkísérelték a tüntetést és csak rendőri közbelépésre oszlott szét a tömeg.

— Elítelt tejhamisító virilista. Megirtuk, hogy a szabadkai rendőrség július hó 7-én és 11-én nagyobb mennyiségű hamisított tejet foglalt le, amely Halbrohr Adolf dúsgazdag szabadkai birtokos és tehenészettulajdonos tejesarnokából került ki. Halbrohr első virilistája Szabadkának és így az ellene folytatott eljárás óriási szenzációt keltett. Amint most Szabadkáról jelentik, a vegyi vizsgálat megállapította, hogy a lefoglalt tejben mérgező anyagok vannak s azonfelül teljesen le van főlözve. Ennek a véleménynek az alapján a szabadkai kihágási bíróság ma tejhamisítás miatt husz napi elzárásra és 90 korona pénzbüntetésre ítélte Halbrohrt.

— Szociálisták tüntetése a választói jogért. Budapestről telefonálja tudósítónk: A szociáldemokrata párt ma este a Rákóczi-úton tüntető sétával demonstrált az általános választói jog érdekében. A felvonuló tömeg a függetlenségi pártkör előtt élénken éljengett, mire Batthyány Tivadar gróf és Lovász Márton képviselők az erkélyről beszédet intéztek a néphez, a szociálisták részéről pedig Kunfi Zsigmond dr. beszélt. A rendőrség nagy számmal kivonult, de dolga nem akadt.

— Tüzek. Érdéről jelentik: Az éjjel tíz óra tájban az Erd községhez tartozó Benta puszta egy új istálló, amely százötven tehénre épült, kigyuladt. Az épület majdnem megközelethetetlen volt és az oltás ugyszólván ki volt zárva. A gazdatisztek és a szomszédos birtokok személyzete, a gazdasági eselédék és a sommás munkások fáradhatatlan munkájának sikerült az istálló összeragasztott részét az épülettől elvágni és a tüzet lokalizálni.

Selmecbányáról jelentik: A vihnyevölgyi erdőben három nap alatt ismételt tüzet ütött ki. Eddig több holdnyi terület vált a tűz martalékává. A selmecbányai tűzoltóság éjjel nappal munkában van, hogy a tüzet elfojtsa. Több főiskolai hallgató támogatja őket.

Tremcséntepléről jelentik: Az éjjel a vágóhelyi téglagyár leégett. A tűz a város szélén elterülő házakra is kiterjedt és több házat elhamvasztott.

— Megakadályozott párbaj. Székesfehérvárról jelentik: Juris Ferenc városi tisztviselő és Kordás Zoltán honvédfőhadnagy között affér támadt, amelyet ma reggel a régi esendőrlaktanyában kardpárbajjal akartak elintézni. A felek és segédek a kitűzött időben meg is jelentek a párbaj színhelyén, de a párbajt még sem lehetett megtartani, mert Hubner Jenő rendőrbiztos, aki a párbajról tudomást szerzett, a laktanya előtt lesbe állt és a bevinni akart párbajkardokat elkobozta. Később egy inasgyerekekkel, majd egy honvédtizedessel akarták becsempészni a kardokat, de nem sikerült és így a párbaj elmaradt.

— Vizbefulladt anya és leánya. Pancsováról jelentik: Mell János pancsovai városi tisztviselő tegnap délután feleségével és leányával fürdőni ment a Dunába. A sebes ár el sodorta a két nőt s amikor Mell segítségükre sietett, ő maga is majdnem odaveszett. Végül erőfeszítéssel tudta csak magát a víz színnén tartani, feleségét és leányát azonban elragadta az ár és mindkét nő megfulladt.

— Öngyilkosság — timsóval. Skrób János foglalkozás nélküli iparost felesége feljelentette a bíróságnál és elítélték őt három hónapi fegyházra könnyű testi sértésért, mert feleségét megverte. Ma szabadult és annyira életunt lett, hogy egy radnai-uti kocsmában valami folyadékot ivott, hogy azzal elpusztítsa magát. Rosszul is lett, de amikor a kocsmában lévő jobban szemügyre vették a port, melyet borába kevert, azt látták, hogy az timsó. A rendőr Skrobot a kihágási bíróságra vitte, mert igazolni nem tudta magát. Itt ismét rosszul lett és Kabdebó György dr. timsó mérgezést állapított meg rajta. Kórházba szállították.

— Egy festő tragédiája. Szolnokról jelentik: Illés Antal festő, a szolnoki festő-kolónia tagja, aki itt mexikói tanulmányképein dolgozott, tegnap reggel végzetes baleset áldozata lett. Egy társaságból a vasuti állomás felé tartva, utközben egy arra menő parasztszekérre akart fölkapaszkodni, de leesett és a szekér keresztül ment sájtja. Illés azonnal meghalt. Illés egy évvel ezelőtt jött haz. Mexikóhól és tanulmányait most dolgozta föl. Ősszel Budapesten kiállítást akart rendezni.

— A kolera. Erzsébefalváról jelentik: Az abonyi járás főszolgabírája táviratilag jelentést tett, hogy Abony községben koleragyanus megbetegedés fordult elő. A járási főszolgabíró kimerítőbb jelentést, valamint a bakteriológiai megvizsgálását rendelte el. — Bécsből jelentik: A belügyminisztérium egészségügyi hivatala közli: Triesztben ma Ruszian Katalin asszonytól, a szabad kikötőben foglalkoztatott egyik munkás feleségének bakteriológice megállapították az ázsiai kolerát. Ruszian Katalin, aki e hónap 22-én éjjel betegedett meg és 23-án a járványkórházba szállították, ott még aznap este meghalt. E hónap 21-én Ansich Olga és Korn Amália bacillusfertőzötteknél, a kiket Mariani Viktor koleraesete alkalmával izoláltak, koleras tünetek kezdtek jelentkezni.

— Távirida kábelek fektetése. Az aradi távirida hivatal eddig ötvenhat vezetéken bonyolította le forgalmát. Tizenkét esztendővel ezelőtt helyezték el az utolsó vezetékot. A megnövekedett forgalom, különösen a vasuti üzletvezetőség táviridai szükséglete miatt a vezeték szaporítása vált szükségessé. A nagyváradi posta- és távirida igazgatóság most kábeleket fektetett a posta központtól az üzletvezetőségig és ezzel összesen kilenvenegy vezeték vehető egyidejűleg használatba.

— Egy község alkohol nélkül. Nagyváradról jelentik: Itt az utóbbi időben különösen elhatalmasodott az alkohol-mánia. Alig mulik el nap, hogy a részegeskedő parasztek között ne történnék véres verekedés. A korcsmák körül állandóan látni a pálinkától eltorzult arcu, rongyos, a sárban fetrengő emberket, akik nem ritkán a leggyalázatosabb inzultusokkal illették a járókelőt. A járás főszolgabírája értesülve ezekről az állapotokról, személyesen fölkereste a falut és elhatározta, hogy végtét veti a pálinkatábolynak azzal, hogy egy időre bezárátja az összes korcsmákat. A korcsmákat csakugyan be is zárták, aminek csakhamar meg lett a várt hatása. A részegeskedők zugaolódtak ugyan egy ideig, de annál jobban örült az új rendnek a falu józanabb polgársága. Az érdekelt korcsmárosok természetesen nem voltak melegegedve ezzel az állapottal. Megfőlebezték a főszolgabírói határozatot és az alispán a korcsmárosok indokolása alapján a határozatot föl is oldotta. Mire a főszolgabíró ma egy beadványban kérte az alispánt, hogy tartsa fenn az ő eredeti rendeletét, mert csak ez szánálhatja a faluban divó közbiztonság és közegészségellenes állapotokat.

— Ahol az árok szélére temetkeznek. Okányi község lakosságát mostanában különös közsépolitikai harc tartja izgalomban. A harc a képviselőtestület és a jegyző között az okányi temető körül folyik és a tárgya ez: Okányban a régi temető betelt. Az utolsó talpalatnyi helyig minden zuznak meg van már a maga esőndes gazdája, amelyet természetesen bizo-

nyos ideig nem lehet kilakoltatni. A községi képviselőtestület már régebben elhatározta ezért, hogy kibővítteti a temetőt és az erre szolgáló területet Schwartz József földbirtokos telkéből sajátítja ki. Az okányi jegyző ellenzte ezt a tervet, minthogy alkalmasabbnak találta, ha a közlegelőből hasiják ki a megfelelő területet. Míg ez a vita folyt, természetesen nem szűnt meg a halálozások szokása Okányban. Ellenkezőleg jött a kanyaró és más epidémia; és a temetőben még mindig nem volt hely. A lakosság kénytelen volt az árok szélére temetkezni. Ma is oda temetkeznek. A járás főszolgabírája ma beszámolván az alispánnak ezekről az állapotokról, kérte, hogy az alispán sürgősen intézkedjék a visszas dolgok rendezése végett.

— Véres verekedés Gájban. Sági Mihály nap-szamos tegnap este Gájban, a Templom-utca sarkán a korcsmából jövet összeesett Czank István, Molnár András és Vig Mihály társaival. Ságik ezek késsel többzör megszurták. A kórházba szállították. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Tiszta a vasuti szálloda. Mint értesülünk, az a szállodai vendég, aki a rendőrséget figyelmeztette egy beszálló helyen tapasztalt tisztatlanságra, nem a Vasuti-szállodába bérelt szobát, mint azt hitték. Az említett szálloda tisztasága ellen kifogást senki sem emelt.

— Birokverseny. Állandó érdeklődés kíséri a Béla-téri Killiany cirkusz előadásait. Ma folytatták a díjbirkózásokat I. pár: Hans Kaván-Wiedem Christensen, győzött: Hans Kaván. II. Seppl Mang — Albrecht Racke, győzött: Seppl Mang. III. pár: Van Fan Ziu — Alfred P. Paganini, győzött: Van Fan Ziu. Holnap kedden döntő mérkőzés lesz Nagy Károly és Tripold Izidor között, Ezen az estén az Augustus jutalomjátékát tartja meg a cirkusz.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Varga Pál szerelőnek Pál nevű fia. Mészli János géplakatosnak Lukréczia nevű leánya. Molnár Mátyás fékezőnek László nevű fia. Marina Jeremiás szobainasnak Jeremiás nevű fia. Meghalt: Mezei Lukrécia 2 napos leány. Dreszler Péter 6 hónapos fia. Kunczer Mária 5 hónapos leánya. Özv. Szekerka Sándorné 70 éves osizmadia neje. Glorák Lujza 10 hónapos leánya. Házasságot kötöttek: Gál Imre famunkás Kovács Katalinnal.

— Figyelem! Balogh Janesi híres kolozvári cigányprimás országos hírű zenekarával ma és a következő napokon a Vadász-kürt-sör-csarnok pazar fényei által kitűzött kerthelyiségben hangversenyez. Kitűnő konyha! Figyelmes kiszolgálás! Dréher féle híres á la Schwachati sör. Tisztelettel Nagy Lajos. Szabad bemenet!

— Aratás után a legjobb program: Póstyén-fürdő. Ki gyógyulni, ki üdülni megy oda és mindegyik megtalálja azt, amit keres. A világhírű kőnes iszapforrások tudvalevőleg még a legbetegbb, legbénább embert is talpra állítják. A szórakozást keresők részére pedig oly változatos időtöltés áll rendelkezésre, amint csak egy világhírű nyujthat. Innen van az, hogy Póstyén-fürdő évről-évre hatalmas lépésekben fejlődik és az idén is 3000-rel növekedett a fürdővendégek száma. 6879

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izó kölcsönző-intézet, Aradon. Elővásárolt könyvtárakat és hangjegyeket. 2322

— Francia likőrök leghíresebb készítésére. — hársilag — a likőrcsoma 1 liter 60 fillé. Voltak és Welsznál. 1450

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek
köszvény, hólyag- és vesebetegeknek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti!
A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-15.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

Főraktár: NAGY FARKAS és
ÉLES ÁRMIN cégeknél.

KERESSÜK MINDENBEN A LEGJOBBAT!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, igyunk és kérjük Szántói természetes sármindenütt — vanyuvizet, mely gazdag, természetes szénavegyülettel és rendkívül szerencsés vegyi összetételével fogva igen kellemes ízű, az egészségre ártó, hasznos, előnyös.

ASZTALI és GYÓGYVIZ.

Bornak: FÜSZER.
Betegnek: GYÓGYSZER. 2647
Egészségesnek: ÜVSZER.

Főraktár: ARADON ÉLES ÁRMIN fűszerkereskedőnél.

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip
SZANDAL-CZIPŐK
1916 már megérkeztek.
Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gármanyú cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 18 K. 50 f. luxus kivitel 20 „50”

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312 szám.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. K. A. ravasz hordár vidám esetének szereplői nem aradiak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

fővárosi közlés.

Budapest, július 24.

Kínálat, vételkérő mérsékelt, 30 ezer mm. 1 fillérral olcsóbb.

As árak 80 kilónként számítva:

	Déli sárlat	1 órai sárlat
Buza 1911. októberre 10.93-10.94	10.86-10.87	
Buza 1911. áprillisé 11.18-11.19	11.10-11.11	
Rozs 1911. októberre 8.93-8.94	8.86-8.87	
Tengeri 1911. auguszt. 7.54-7.55	7.53-7.54	
Tengeri 1911. májusi 7.14-7.15	7.14-7.15	
Zab 1911. októberre 8.01-8.02	8.00-8.01	

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Július 24.

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	111.90
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	91.10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	80.20
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	220.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	92.20
Osztrák járadék ezüstbe	95.90
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.50
Magyar hitelbank-részvény	882.—
Osztrák hitelintézeti részvény	657.—
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	745.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.82 ¹ / ₂
Londonvista	240.07 ¹ / ₂
Páris vista	94.97 ¹ / ₂
20 márkás arany	23.48

Felölős szerkesztő:
Bolgár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. július 25-én kedden

Fedák Zsazsa felléptével:

Cigányszerelem.

Regényes operette 3 felvonásban. Iták: Willner és Bodansky. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Dragotin	Heltal Jenő.	Zórka	Wlassák.
Boleszku	Huszár K.	Jolán	Sz. Rontal B.
Dimitriann	Vass Jenő.	Körösházy	Fedák S.
Józi cigány	Cseh Ferenc	Julcsa	Benkóné.
Mózi	Polgár S.	Foresku tiszt	Herold E.
Mosú	Kulcsár.	Liabic bojár	Mazor F.

Kezdete este 8 órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedden 1911. július 25-én:

1. Szarajevó. Természetutáni felvétel. — 2. A hűséges ápolónő önfeláldozása. Dráma. — 3. Schulz ur porcellánt vásárol. Nevetető. — 4. A tigris szívu asszony. Dráma. — 5. A leányom csodaszép. Komikus. — 6. Az árvák gondozója. Dráma. — 7. Egy iszákos megtérítése. Dráma. — 8. A kalaptűk. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. 1-2 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, kedd 1911. július 25.

1. Ifjúsági tornaverseny. Hazai spor kép. — 2. A Niagara leánya. — Dráma. — 3. Bikaviadal. Bohózat. — 4. Iskola a szabadban. — 5. Éjszaka Szenzációs dráma. — 6. Az óratéztítő. Komikus — 7. A játékos vége. — 8. Pall energikus. Bohózat — 9. Pathé Journal. Aktualitások mozgófényképekben.

Előadások d. n. 8 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTÉR.*

Értesítés.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a Hal-
tér 3. sz. alatt levő Hangai-féle

kilőzést

augusztus 1-én átveszem. Felhívom tehát mind-
azokat, hogy akiknek nevezett céggel szemben
valami követelésük van, e hó 30-áig nálam je-
lentsek be. Későbbi igények figyelembe nem
vétetnek.

Arad, 1911. jul. 24.

Dávidovits Miksa,

Radnai-ut 16.

Van szerencsém a nagyérdemű gaz-
daközönségnek a 3105

cséplési idényre

**kölcsön-zsákjaimat és
kölcsön-ponyváimat**

legolcsóbban számítva felajánlani.

Domán Ignác

ponyva- és zsákkölcsönző-üzlet

Arad, Hunyady-u. 2. Telefon 91.

Uj!

Uj!

MEGNYILT!

az új fogászati műterem.

NOVÁK RUDOLF,

Dr. Székely Inigó volt asszisztense

ARAD,

THÖKÖLY-TÉR 7. SZ., I. EM.

Értekezhetni reggel 8-tól d. u. 6-ig.

Uj!

Uj!

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös

gyári áron árusít, csak 241

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

Pénzt

jelzálog, amortisatio és váltó
fedezetre földbirtokra és vá-
rosi bérházakra legelőnyö-
* * * sebben közvetít * *

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz.
saját ház a Hókpostá mellett.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIELvillamoscsengő és telefonberendezési vállalkozó
Arad, Deák Ferencz-u. 42.**Költözködők figyelmébe!**

— Telefon 250. szám. —

Értesítem a t. szállító közönséget, hogy hosszú évek óta a Petőfi-utcában volt butorszállítási üzletemet 1911. évi augusztus 1-ével Deák Ferenc-utca 36. szám alá, Mairovitz házába helyezem át.

Ajánlom ezuttal 6, 8 és 10 méter hosszú zárt, belül kárpitozott tiszta butorszállító kocsijaimat úgy helybeli, mint a legtávolabb eső vidékre történendő költözéseknél. Vállalok mindennemű fuvarozást és átköltöztetést a vasútra és vidékre, nyitott, ruganyos kocsikon is teljes jótállás mellett.

Kérve a t. közönség további támogatását, kiváló tisztelettel

Éliás Lipót Fia

butorszállító 3279

Deák Ferenc-utca 36. szám.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

Nagy üveg ára 2 korona.

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszerháza Aradon.

8 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Caiky Gergely-utca II. szám** alatt levő, már 30 év óta fennálló,

fűszer, csemege és rövidáru üzletet

átvettem 3223

Főtörekvésem lesz, hogy igen tisztelt vevőimet mindenkor elsőrendű friss áruval legjutányosabb napi árakban kielégítek.

Naponta friss házi kenyér.

Szives pártfogást kér.

Kitünő tisztelettel **Roth Vilmos.**

Női lüszter, gummi és tavaszi felöltőt már 10 kor.-tól

vehet nagy választékban

Schwartzberger Manó

női confection áruházában 2671

ARAD, Vörösmarty-utca 3.

Őszi ajándékok naponta érkeznek.

Műhely áthelyezés!

Értesítem Arad város és vidéke közönségét, hogy

mérlegjavító és műlakatos**műhelyemet**

május 1-én Rákóczy-u. 30. sz. alól Zoltán-utca 6. sz. alá helyeztem át.

Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel

Benkő József,

mérlegjavító és műlakatos. 2017

3 olcsó nap

hétfő, kedő, szerda

Singer Sándor

divatáru házában

Arad, József főherceg-ut 3.

(A Kossuth-szoborral szemben).

Rendkívül olcsó leszállított árak:

Madaire himzett batisztok, grenadin és marquisett. Színes és fehér ruha-vásznak, jól mosható creton és delének. 3259

Selyem pouplin, selyem foulard és gyapju grenadinok.

A volt Saekl-malomjelenleg **Adler és Szántay**-féle**SAS-MALOM**

Aradon, a Fa-utcában — eddig Urbán Iván-utca — folyó hó 24-én héttől üzemét megkezdí és

3272

vámórléseket

is legpontosabban teljesít.

**Intézeti ■ ■
fehérenemük**

leányok és fiúk részére,

teljesen előírás szerint,

legfinomabb minőség,

izlésesen kiállítva, eddig

még nem létezett olcsó

:: áron kaphatók. ::

Kivánságra költségjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Maradék-vásznak

tiszta cérna, irlandi, métere 72 krajcár, vékonyabb 80 krajcár.

Chiffon-maradékokban, mosott mada-polan métere 61 fillér — kitünő minőség — minden fehérenemű-félére jól használható. 1861

Angol fonál-vászon

kiváló, finom, jó minőség métere 61—66 fillér. — Még nem létezett olcsó árak. — Bármely kelengyéhez használható.

Rendkívül kedvező alkalom maradékokban!

Üzletünkben mostanában nagyon sok maradék gyűlt össze, nevezetesen: mosóvászon, mosó delainek, gyapju delainek, sephyrek, szövetcelmék, gyermekruhának alkalmas szövetek versenyen kívüli :: olcsó áron. ::

Szőnyeg-maradékok

:: rendkívül olcsón. ::

Ezen rovatban minden szó egy-
eszeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tóh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi : 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levélbélyegekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések 4-ére fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivanatra díjtalanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTEK FEL.**

Zálogházból

**Érték arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és el-
ad Farkas Streiber
Arad, Tököly-tér 1. 2074**

Fess, fiatal varróleány! nyál

megismerkedne egy vig fiu. Le-
velet „Kispajtás” jeligére főposta-
restant kér. 276

Eladó 2969

egy jó karban levő földszintes ház
szőlőskerttel, udvari épület, 15 évig
adómentes, gróf Károlyi Gyula-u.
10. (volt Kiskarika-utca). Ugyanott
egy 2 szobás lakás augusztus 1-re
kiadó. Bővebbet a háztulajdonos.

Eladó

egy darab teljesen új 20 hektoli-
ter irtartalmu víztartány hozzá-
tartozó 8 méter magasságú lábál.
Bővebbet Weisz Jenő lakatosnál
Andrássy-tér 9. 8124

Egy jóforgalmu

5 járatu gőzmalom más vállalat
miatt azonnal eladó. Dávid Mátyás
Kürtös. 8187

Egy öt szobás nival

*kényelmes uri lakás,
minden mellékhelyiség-
gel, augusztus 1-re ki-
adó. Petőfi-u. 10. Ügy-
védek és orvosok részére
rendkívül alkalmas.* 8184

Nagy döntő mérkőzés Nagy Ká-
roly magyar bajnok és Tripold Izi-
dor Ausztria championja között.

Circus

Variete Killiany
a Béla-téren.

Ma, kedden július 25-én

nagy jutalom
előadás

A közkedvelt Auguszt (Fekete ur)
javára.

Záradékul nagy nemzetközi

dijbirkózás.

Elsőrangú művészek és művésznők.

Bővebbet a napi falragaszok.

3174 Tisztelettel

az igazgatóság.

Fűszer köpenyegek

18 koronától feljebb, fekete, szürke
és tegethof színben minden nagy-
ságban kaphatók Hoffmann Sán-
dor cégnél, Színház-épület. 1941

Egy garcon lakás

két szobából álló, aug. 1-re kiadó
Nádor-u. 14. szám alatt. 8010

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő
tollszár 1 kor. Gyümölcs szalvetta
100 drb. 1 kor. Salicillal telített
valódi pergament papír kapható
Pichler Sándor könyv- és papir-
kereskedésében Arad, Szabadság-
tér 1. sz. 2551

Egy kifátszott

cello eladó. Andrássy-tér 7. II.
em. 8. 8231

Egy fűszer és csemege üzlet

mely napi 100 koronát forgalmaz,
előkelő helyen, nagy vevőkörrel,
más vállalat miatt azonnal eladó.
Értekezhetni lehet Kazinczy-utca 1.
3064

3 szobás lakás

mellékhelyiségekkel augusztus
1-től kiadó. Thököly Imre-u. 11.
8288

A réjavétel időny tartamára

kerestünk réjavételre. Bizonyít-
ványmásolatokkal — melyek vissza
nem küldetnek — felszerelt fo-
lyamodványok a Mezőhegyesi cu-
korgyár igazgatóságához intézen-
dők. 8278

Új asztalos műhely!

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség szíves tudomására hozni,
hogy **Bocskó-utca 10. szám**
alatti házban modernül berendezett

asztalos-műhelyt

nyitottam.

Elvállalok mindennemű épület-,
butor-, portál- és boltberendezéseket
a legmodernebb kivitelben szolid
árak mellett.

Költségvetéssel egy helyben, mint
vidéken díjtalanul szolgálak.

A nagyérdemű közönség szíves
pártfogását kérve, maradok kiváló
tisztelettel: 8007

Nagy Mihály,

épület- és butor-asztalos.

Lakás: Mikes Kelemen-u. 25. (Saját ház) 8283

Két, 8241

esetleg három iskolás fiu teljes
ellátásra intelligens izr. családnál
felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó bérház

melyben 1 jóforgalmu fűszerüzlet
is van, szabad kézből eladó. Orczi-
utca 17. sz. 8287

Automobil

Puch-gyártmány 2 személyre, 8 ló-
erős, eladó. Czim a kiadóhivatalban.
8224

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül
Buchsbaum és Társa cégnél sze-
rezhetők be, kinek sikerült az
egyedárusítást urak, hölgyek és
gyermek részére megszerezni.
1921

Compleit, elegáns

háló és ebédlő szoba és konyhabe-
rendezés elköltözés miatt jutányo-
san eladó. Cim Teleky-u. 3. 8280

Tölgyfahulladék,

száraz, fél ölenkint 7 koronáért
kapható Dengl fatelep, Kossuth-
utca végén. 8196

30—40 métermázsa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I.
és Fia könyv- és papirkereskedé-
sében, Andrássy-tér 16. 555

Egy 4 szobás

I. emeleti lakás, mellékhelyiségek-
kel együtt, augusztus 1-től kiadó
Ujarad, Rákóczy-ut 155. sz. 8172

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban 1911

Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Négy szobás modern
lakást fürdőszobával,
lehetőleg előszobá-
val és minden hozzá-
tartozóval keresek

augusztus 1-re

a belvárosban, az

Andrássy-térhez kö-
zel. Ajánlatok a kiadó-
hivatalba intézendők.

8283

Két szoba,

konyha, kamarából álló modern
lakás udvari külön álló, november
hó 1-ére kiadó. Értekezhetők Deák
F.-u. 22. 8242

Egy jömenetelű

fűszer üzlet nagyobb vállalat miatt
eladó. Bővebbet Deák F.-u. 22. 8242

3 szobás lakás

novemberre kerestetik. „Komfort”
jelige alatt a kiadóba. 8257

Zanuló

kellő iskolai képzettséggel felvéte-
tik Kossak udvari főnyképésznél.
Weitzer János-utca 3. 8256

Használt villanylámpák

nagyon olcsón eladók. Lujza-u. 3.
8160

Angol és francia

levelező, banknál vagy cégnél mel-
lékfoglalkozást keres. Megkeresé-
seket e laphoz „Angol” jeligével
kér. 8277

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezne

felkeresni vételkény-

szet nélkül

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserelem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

Biztosítom,

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos

arany ékszer, zseb

és modern hárfá utó

inga-órát akar venni,

vagy javíttatni,

ha felkeresi

ZINNER

VILMOS 8102

műorás és ékszerész üzletét

Forray-u. Szabadság-

téri sarok-épületben.